

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2021–2022

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jaroslav Skokov

Policisté a problematika menšin v ČR

Praha 2022

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. Ing. Štefan Danics, PhD.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2021-2022

BACHELOR THESIS

Jaroslav Skokov

Police officers and minority issues in the Czech Republic

Prague 2022

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Štefan Danics, PhD.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 10.02.2022

.....

Poděkování

Rád bych zde poděkoval vedoucímu bakalářské práce Doc. Ing. Štefanu Danicsovi, PhD. za jeho rady a čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky. V neposlední řadě také děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace.

Anotace

Cílem práce byla analýza přístupů PČR k problematice menšin, včetně odborného školení a zmapování zkušenosti z práce policistů s romskou a vietnamskou menšinou v rámci Karlovarského kraje. BP je strukturována do pěti kapitol s tím, že tři se věnují teoreticko-metodologickým východiskům. Vlastní výzkum je řešen v dalších dvou kapitolách. Samotný výzkum byl proveden formou dotazníků a měl zmapovat nejen názory policistů z Karlovarským kraje ohledně menšin, ale i úskalí policejní práce s menšinami. Na základě výzkumu autor formuloval i některá doporučení pro zkvalitnění policejní činnosti v práci s menšinami.

Klíčová slova

Problematika menšin, národnostní menšina, vietnamská menšina, Romové, přístup policie k menšinám, latentní rasismus, xenofobie, policejní vzdělávání.

Annotation

The aim of the thesis was to analyse the approaches of the Police Department to minority issues, including professional training and mapping the experience of police officers working with the Roma and Vietnamese minorities within the Karlovy Vary Region. The BP is structured into five chapters, with three of them devoted to theoretical and methodological background. The thesis consists of five main chapters, three of which are devoted to theoretical background. The actual research is discussed in the other two chapters. The research itself was conducted in the form of questionnaires and was intended to map not only the opinions of police officers from the Karlovy Vary Region regarding minorities, but also the pitfalls of police work with minorities. Based on the research, the author also formulated some recommendations for improving the quality of police work with minorities.

Keywords

Minority issues, national minority, Vietnamese minority, Roma, police approach to minorities, latent racism, xenophobia, police education.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 PŘIBLÍŽENÍ PROBLEMATIKY MENŠIN V ČR.....	9
1.1 Základní charakteristika menšin	9
1.2 Významné dokumenty a legislativa k menšinám	12
1.3 Popis menšin v ČR.....	14
1.3.1 Romská menšina	16
1.3.2 Vietnamská menšina	17
1.3.3 LGBT menšina.....	18
2 PŘÍSTUP K MENŠINÁM V PČR	20
2.1 Principy práce PČR pro práci s menšinami	20
2.2 Školení PČR pro práci s národnostními menšinami, včetně LGBT	23
2.3 Práce PČR s romskou a vietnamskou menšinou v Karlovarském kraji.....	25
PRAKTICKÁ ČÁST	28
3 POPIS VÝZKUMU.....	28
3.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky.....	28
3.2 Metodika výzkumu	28
3.3 Charakteristika výzkumného souboru	30
4 VÝSLEDKY VÝZKUMU	34
5 DISKUSE.....	48
5.1 Doporučení pro praxi	50
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	53
SEZNAM ZKRATEK	59
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Téma rasismu či xenofobie je tématem, kterému je aktuálně celosvětově věnována značná pozornost, a to v kontextu zamezování diskriminace příslušníkům různých minorit ve společnosti. V případě Policie České republiky (PČR) je pak pochopitelně žádoucí, aby se tohoto smýšlení či jednání nedopouštěli policisté.

Jestliže se PČR má stát určitým vzorem pro velkou část veřejnosti v oblasti přístupu k menšinám, musí policisté věnovat pozornost dodržování nulové tolerance rasismu a xenofobie, zároveň je nutné o těchto tématech hovořit jak v médiích, tak i mezi sebou, v jednotkách, v nichž působí. Policisté si mohou předávat svá know-how, pojímat toto téma jako diskusi nad diverzitou a jejím přínosem.

Cílem předložené práce je analýza přístupů PČR k problematice menšin, včetně odborného školení a zmapování zkušenosti z práce policistů s romskou a vietnamskou menšinou v rámci Karlovarského kraje.

K naplnění tohoto cíle slouží nejprve podání teoretických východisek v prvních třech kapitolách práce, v nichž jsou vysvětleny hlavní pojmy, charakterizovány jsou menšiny v České republice a pozornost je věnována také přístupu PČR k menšinám.

Na teoretická východiska je navázáno popisem vlastního výzkumu, jehož cílem bylo zjistit, jaké postoje zaujímají příslušníci PČR Karlovarského kraje k menšinám. Dílčím cílem je vytvořit soubor doporučení, zaměřený na zlepšení postojů příslušníků PČR Karlovarského kraje k menšinám, zejména menšině vietnamské a romské.

Výzkum byl koncipován jako kvantitativní, metodou sběru dat byl autorův dotazník, který byl vytvořen v online podobě a rozeslán byl na adresy policistů PČR v Karlovarském kraji. K analýze dat byla zvolena popisná statistika.

Hlavní výsledky jsou shrnuty v kapitole čtvrté, vztaženy jsou k teoretickým východiskům a výzkumným otázkám. Hlavní zjištění jsou shrnuta v závěru práce. Součástí práce je též doporučení pro policejní praxi.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘIBLÍŽENÍ PROBLEMATIKY MENŠIN V ČR

První kapitola práce je věnována představení problematiky menšin v České republice (ČR). Nejprve jsou vymezeny hlavní pojmy, jakými jsou menšina, národnostní menšina či rasa nebo etnikum. Zmíněny jsou hlavní legislativní dokumenty, které se k tématu menšin vztahují. Pozornost je věnována právní úpravě fungování a podpor menšin nejen v České republice, ale též v Evropské unii (EU). V závěru kapitoly jsou detailněji popsány tři menšiny, o kterých je pojednáno i v praktické části, v souvislosti s vlastním výzkumem zaměřeným na práci Policie České republiky (PČR) s menšinami. Jedná se o menšinu romskou, vietnamskou a také menšinu LGBT (zkratka pro lesby, gaye, bisexuály a transgender osoby).

1.1 Základní charakteristika menšin

Termín menšina není reflektován v české legislativě. Vymezen je pouze pojem *národnostní menšina*, kterým se v Zákoně č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů rozumí „*společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo*“.¹

Skutečností ovšem zůstává, že menšiny nemusí být pouze národnostní. Existují také např. menšiny z hlediska sexuální orientace, o nichž je více pojednáno v kapitole 1.3. Kalinová vysvětluje, že termín menšina není obecně, ani v rámci Evropské unie (EU), univerzálně definován, často se však užívá definice F. Capotortiho, který ji vytvořil

---

¹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, s. 6461 (§ 2, odst. 1). ISSN 1211-1244. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

v roce 1971 pro Organizaci spojených národů (OSN), kdy konstatoval, že je menšina „početně menší, nedominantní skupina občanů příslušného státu, vlastníci nějaké etnické, náboženské nebo lingvistické znaky odlišující je od zbytku populace, která musí projevit náznak společného úsilí o zachování své kultury, tradic, náboženství nebo jazyka“.²

Jak je zřejmé, ani v tomto případě nelze vymezení uvedené vymezení menšiny vztáhnout na menšiny sexuální, reprezentované obecnou kategorií LGBT. Dle Beňové a kol. však existuje shoda mezi odborníky v tom, že se jedná o menšinu, a to z hlediska sexuální orientace odlišné od většinové heterosexuální populace.³ Ve výše uvedených vymezeních tedy absentuje hledisko sexuální, v zásadě se však obě definice shodují a je možné tedy shrnout, že je menšina pojímána jako nedominantní skupina občanů v rámci určitého státu, které se od majoritní společnosti významně liší určitou charakteristikou nebo více charakteristikami, přičemž druhým podstatným prvkem je zájem o zachování a rozvoj svých specifík.

V zákoně č. 273/2001 Sb., je pojednáno o tzv. menšině národnostní, ovšem jak vysvětluje Kalinová, v poslední době se od tohoto spojení ustupuje. Menšiny již z hlediska svého minoritního postavení ve většinové populaci čelí různým formám diskriminace, jejich příslušníci jsou nezdědka ohroženi z hlediska bezpečnosti, typické bývají negativní postoje nemalé části veřejnosti vůči členům menšin. Z tohoto důvodu tak podle autorky konstatovala EU v článku 6 směrnice 2000/43/EC, implementující princip rovného zacházení bez ohledu na rasový nebo etnický původ, že kategoricky odmítá teorie, které usilují o to, aby byla uznána existence odlišných lidských ras. To neznamená, že rasy neexistují, resp. že stále nejsou užívány termíny jako rasa, národ, etnikum, často navíc zaměňovány, neboť podobně jako u termínu menšina neexistuje shoda odborníků v tom, jak tyto pojmy vymezit v podobě všeobecně přijatelné definice. Je však konsensus na tom, že menšiny existují, je potřeba hájit jejich zájmy a práva,

---

² KALINOVÁ, M. *Národnostní (etnické) menšiny v EU*. [online] 24. 4. 2020 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/all/linksdossier/nrodnostn-etnick-meniny-v-eu/>

³ BEŇOVÁ, K. a kol. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007, s. 7. ISBN 978-80-87041-33-8.

většinou však na národní úrovni, což je mimo jiné dáno i tím, že se např. evropské právo nezabývá právem skupinovým.⁴

Danics a Kamín konstatují, že se historie koncepce rasy traduje v zásadě až k prvotnímu aktu objevování světa, s nímž Evropané začali v 15. století. Tehdejší mořeplavci se začali setkávat s novými kulturami, což pro ně představovalo kulturní šok. Na tyto kultury nahlíželi z pozice své vlastní kultury, tedy z pozice tzv. etnocentrismu. S poznáním, že ve světě existují lidé různé barvy pleti, různých zvyků apod., se začaly objevovat rasové teorie, vystavěné na premise, že se lidé dají dělit do skupin dle odlišností daných biologicky. Tyto původní teorie, dokládají mimo jiné skutečnost, že i vědci se mohou mýlit, byly a stále hojně jsou zneužity a zneužívány různými osobami či skupinami osob, včetně novinářů či politiků. Dnes již věda dostatečně prokázala, že se lidé vzájemně liší jen velmi minimálně, neexistují biologicky dané výrazné rozdíly mezi příslušníky různých ras, rasa je tak chápána nikoliv jako biologický fenomén, ale sociální konstrukt. Přesto však mnoho lidí věří v to, že jsou příslušníci určité rasy nadřazeni příslušníkům jiné rasy, s čímž se pak pojí sociálně patologické jevy, jakými jsou rasismus, xenofobie, diskriminace.⁵

Šugar a Jakubcová vysvětlují, že v pozadí těchto jevů lze identifikovat strach z neznámého, případně odpor vůči všemu neznámému, což se pravděpodobně historicky pojí s bojem o území nebo právem na sebeurčení. Negativní postoje vůči menšinám však nelze přehlížet, neboť bývají zdrojem i velmi násilných konfliktů, které mohou končit smrtí příslušníka minoritní skupiny populace.⁶ Rasismus je jevem mnohostranným, který ovšem nestojí osamoceně. Je v úzké vazbě na další jevy, jakými jsou diskriminace a předsudky spojené s pohlavím, věkem, sociální třídou, sexuální orientací nebo zdravotním či jiným postižením. Lidé, kteří jsou z různých aspektů odlišní, čelí často odmítání nebo dokonce agresi v zásadě ve všech prostředích (škola, zaměstnání, sportovní prostředí, zdravotnictví apod.). I když je již po velmi dlouhou

---

⁴ KALINOVÁ, M. *Národnostní (etnické) menšiny v EU*. [online] 24. 4. 2020 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/all/linksdossier/nrodnostn-etnick-meniny-v-eu/>

⁵ DANICS, Š. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 113-116. ISBN 978-80-7251-286-7.

⁶ ŠUGÁR, J. a L. JAKUBCOVÁ. *Bezpečnostní aspekty vybraných negativních sociálních jevů v názorech policistů ČR*. Zlín: VeRBuM, 2013, s. 36. ISBN 978-80-87500-41-5.

dobu bojováno proti odmítání menšin, vypracovány byly různé dokumenty zaměřené na ochranu práv slabších, stále se jedná o boj, který není u konce.⁷

1.2 Významné dokumenty a legislativa k menšinám

Rasismus se nepojí pouze s jednotlivci nebo skupinami, ale nezřídka je produkován i ze strany subjektů, kteří by tento jev neměly reprodukovat. V 60. letech minulého století bylo vědci zjištěno, že rasismus existuje i na státní či mezinárodní úrovni, v podobě tzv. institucionálního rasismu. S tímto objevem začal být prosazován názor, že je zapotřebí zaměřit se na odstraňování rasismu ve společnosti nejen zespoda, ale též shora. Jen stěží mohou reprezentanti státu nebo důležitých organizací a institucí bojovat proti rasismu a jakékoliv další diskriminaci, jestliže se jej sami dopouštějí.⁸

Postupně tak začalo vznikat mnoho různých důležitých legislativních a osvětových dokumentů, zaměřených na odstranění útlaku menšin ze strany majoritních skupin. V rámci EU je jedním z klíčových dokumentů Smlouva o Evropské unii, z jejíž jednotlivých článků vychází tvorba klíčových legislativních a dalších dokumentů. Z nich lze považovat za klíčové Evropskou úmluvu o lidských právech, Všeobecnou deklaraci práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o ekonomických, kulturních a sociálních právech Spojených národů. Mnohé státy přistoupily k Mezinárodní úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace, Deklaraci o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin OSN, k Chartě pro regionální a menšinové jazyky nebo Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin Rady Evropy. Politická, ekonomická, sociální, osobní i občanská práva jsou reflektována v Chartě základních práv EU, která byla vyhlášena v roce 2000 Evropským parlamentem, Radou a Komisí EU. Evropský parlament vydává každý rok zprávy o situaci v oblasti lidských práv, včetně zpráv o právech národnostních menšin. V roce 1997 byla vytvořena instituce EUMC (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia), která shromažďuje informace

---

⁷ BHAVNANI, R., H. S. MIRZA and V. MEETOO. *Tackling the Roots of Racism: Lessons for Success*. Bristol: The Policy Press, 2005, p. 5. ISBN 1-86134-774-X.

⁸ DANICS, Š. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008, s. 116-117. ISBN 978-80-7251-286-7.

o rasismu a xenofobii, data poskytuje orgánům EU, ale též jednotlivých členským státům EU. Pozornost je v rámci EU věnována i jazykovým menšinám, uprchlíkům, z hlediska rasy a náboženství jsou v EU aktuálními tématy antisemitismus a rasismus vůči Romům.⁹

Jak již bylo uváděno, v českém prostředí je klíčový zákon č. 273/2001 Sb., který vychází z hlavních myšlenek a statí Ústavy České republiky a Listiny základních práv

a svobod. V tomto dokumentu jsou právně ukotvena práva menšin, a to např. právo na sdružování, právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny, právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy či právo na rozvoj vlastní kultury.¹⁰

Co se týče dalších menšin, v případě LGBT doporučila Rada Evropy v roce 2010 ministrům členských států, aby státy přezkoumaly stávající legislativní a další opatření, analyzovala data za účelem monitorování a nápravy přímé i nepřímé diskriminace z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity, přijala legislativní a další opatření pro boj s diskriminací z důvodu sexuální orientace či genderové identity, zajistily respektování lidských práv pro příslušníky LGBT menšiny, včetně toho, aby případné oběti diskriminace z této menšiny znaly a měly přístup k efektivním prostředkům nápravy před státními orgány. V rámci tohoto dokumentu jsou také formulována konkrétní opatření, jak podpořit a hájit práva LGBT menšiny.¹¹

V říjnu roku 2021 konstatoval Sekretariát Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, že i když úřady zlepšily podmínky v přístupu ke spravedlnosti v případě diskriminace, jako problematická se jeví skutečnost, že se antidiskriminační legislativa nijak nezměnila. To platí i pro roli veřejného ochránce práv, jehož kompetence by měly být posíleny. Česká republika je v tomto dokumentu kritizována za to, že se stále ve veřejném prostoru velkou měrou objevují nenávistné projevy vůči

---

⁹ KALINOVÁ, M. *Národnostní (etnické) menšiny v EU*. [online] 24. 4. 2020 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/all/linksdossier/nrodnostn-etnick-meniny-v-eu/>

¹⁰ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, s. 6461-6464 (§ 2-12). ISSN 1211-1244. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

¹¹ *Doporučení rady Evropy o opatřeních pro boj s diskriminací z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity*. [online] Praha: Vláda ČR, 2010, s. 1-3 [cit. 2021-11-2-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rlp/sexualni-mensiny/pracovni-skupina-protazky-sexualnich-mensin-24225/>

některým menšinám, zejména Romům a muslimským migrantům, k čemuž přispívají i výroky některých předních představitelů státu. Vzniká tak situace, kdy se nemalá část příslušníků menšin obává dovolávat se svých práv. Apel je vznášen i do oblasti vzdělávání, v němž by měly být děti efektivněji vzdělávány v tématu menšin, a to zejména v rámci průřezových témat, jakými jsou Občan demokratické společnosti a Multikulturní výchova. Kritizován je také stav, kdy pouze příslušníci polské menšiny mohou užívat svůj jazyk v rámci předškolního až středního vzdělávání, jiné menšiny tuto možnost nemají. I když nastala důležitá změna v přístupu k příslušníkům romské menšiny v podobě inkluzivního vzdělávání, které bylo zavedeno v roce 2016, stále se však dle téhož zdroje vzdělává 72,8 % romských žáků v samostatných třídách. Doporučena je kooperace organizací zastupujících romskou menšinu se zástupci státu, kteří tento nepříznivý stav mohou změnit. Dále je kladně hodnoceno fungování dvou poradních orgánů pro příslušníky národních menšin, tj. Rady vlády pro národnostní menšiny a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, selhává však kooperace s místními a regionálními výbory pro národnostní menšiny, které by měly uvádět potřebné změny do praxe.¹²

Jak je tedy zřejmé, dosavadní stav přístupu státu a jednotlivců k menšinám v ČR není optimální, k čemuž přispívávají i státní instituce, politici a další významné osobnosti. I když bylo uváděno, že by měly být změny realizovány i zespodu, důležité je, aby odpovědné osoby byly v tomto ohledu vhodným vzorem k nápodobě. Situace vybraných menšin v ČR je blíže popsána v následujícím textu.

1.3 Popis menšin v ČR

Status národnostních menšin byl do roku 2013 v ČR přiznán 12 národnostním menšinám, kterými jsou menšiny bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, řecká, slovenská, srbská a ukrajinská.¹³ V roce 2013 získaly tento status i další dvě menšiny, konkrétně menšina vietnamská a běloruská. Uznání menšiny státem s sebou přináší mimo jiné nárok na státní podporu jazyka a kultury. Pro uznání

---

¹² SEKRETARIÁT RÁMCOVÉ ÚMLUVY O OCHRANĚ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN. *Páté stanovisko k České republice*. [online]. Rada Evropy, 2021, s. 4-5 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/5th-op-czech-republic-summary-in-cz/1680a3c71a>

¹³ ŠUGÁR, J. a L. JAKUBCOVÁ. *Bezpečnostní aspekty vybraných negativních sociálních jevů v názorech policistů ČR*. Zlín: VeRBuM, 2013, s. 37. ISBN 978-80-87500-41-5.

menšiny jako národnostní je zapotřebí splnění dvou podmínek, které se týkají historického působení na území dnešní České republiky, ovšem délka tohoto působení není explicitně vymezena, druhou podmínkou je dostatečný počet příslušníků menšiny, což ovšem ale také není nijak přesně vymezeno.¹⁴

Menšiny mají své zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny, zakládají různé spolky, od státu dostávají příspěvek na svoji činnost.¹⁵ Údaje o počtu menšin v ČR však nejsou aktuální. Změnu by měly přinést výsledky posledního sčítání lidu, které bylo realizováno v roce 2021.

Z dostupných dat, která ovšem nejsou zcela úplná, a ne vždy aktuální, vyplývá, že je v ČR nejpočetněji zastoupenou menšinou menšina ukrajinská. Trvalý pobyt byl k 30. dubnu roku 2019 zjištěn u 85 196 osob. Druhou nejpočetněji zastoupenou menšinou je menšina slovenská, s celkovým počtem 51 087 osob s trvalým pobytem v ČR k témuž datu. Třetí v pořadí je vietnamská menšina, dále ruská menšina, polská menšina, u poslední uvedené německé menšiny se jedná o 4 507 osob s trvalým pobytem.¹⁶ Za pozornost stojí, že v roce 2011, na základě sčítání lidu, byla za nejpočetněji zastoupenou menšinu považována menšina slovenská, s podílem 1,4 % osob z celkového počtu obyvatel ČR, u ostatních menšin se jednalo o podíl menší než 1%.¹⁷

Za nejpočetnější menšinu v ČR však lze považovat menšinu romskou. V případě této menšiny je situace značně problematická, neboť Romové se ke své národnosti v rámci sčítání lidu nehlásí, a to kvůli negativnímu postoji velké části majority. V roce 2011, kdy bylo provedeno Sčítání lidu, domů a bytů, se k romské národnosti přihlásilo 12 953 osob, výlučně k této národnosti se však přihlásilo jen 5 135 osob. Dle kvalifikovaných odhadů krajských koordinátorů pro romské záležitosti je na území ČR přibližně 250 000 Romů.¹⁸

---

¹⁴ JIŘIČKA, J. a M. ŽILKOVÁ. *Česko má nové oficiální národnostní menšiny. Vietnamce a Bělorusy*. [online]. 2013 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vietnamci-oficialni-narodnostni-mensinou.A130703_133019_domaci_jj

¹⁵ ŠUGÁR, J. a L. JAKUBCOVÁ. *Bezpečnostní aspekty vybraných negativních sociálních jevů v názorech policistů ČR*. Zlín: VeRBuM, 2013, s. 37. ISBN 978-80-87500-41-5.

¹⁶ ČESKO V DATECH. *Cizinci v Česku*. [online] © 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/129-cizinci-v-cesku/>

¹⁷ KRAUSOVÁ, Tereza. *Národnostní struktura obyvatel*. [online] Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: ČESKO V DATECH. *Cizinci v Česku*. [online] © 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551765/170223-14.pdf>

¹⁸ VLÁDA ČR. *Romská národnostní menšina*. [online] 2020 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/romska-narodnostni-mensina-16149/>

Co se týče LGBT menšiny, ani v tomto případě nelze uvést přesný počet. LGBT tvoří homosexuálové, lesby, bisexuálové a transgender osoby. V minulosti byly sledovány pouze počty homosexuálů, odhadováno bylo, že se jedná o 2–4 % z celkového počtu obyvatel. Nicméně podle současných výzkumů se za heterosexuální osoby nepovažuje až 20 % obyvatelstva moderních vyspělých států.¹⁹

Dále v textu je podána stručná charakteristika vybraných menšin, kterým byla věnována pozornost i v rámci vlastního výzkumu, popsaného v kapitole třetí. Jedná se o menšinu romskou, vietnamskou a LGBT menšinu.

1.3.1 Romská menšina

Romové přišli do Evropy z Indie přibližně ve 14. století a od počátku svého příchodu do Evropy čelili velkému pronásledování a diskriminaci, která trvá dodnes. Jen během druhé světové války zemřelo v koncentračních táborech více než 1,5 milionů Romů.²⁰

Termín *Romové* je souhrnným označením pro různé etnické skupiny, které sdílejí mnoho kulturních rysů, jazyk, mají společný původ. Nejpočetněji jsou mezi Romy žijícími na území ČR Romové slovenští, dále se jedná o Romy olašské, maďarské, německé (tzv. Sinti) a české, kterých je ovšem jen minimálně vlivem holocaustu. Od počátku svého příchodu do Evropy patřili k tzv. neusedlému obyvatelstvu. V roce 1939 bylo Romům ze strany ministerstva vnitra Protektorátu Čechy a Morava nařízeno usadit se, tedy nekočovat. Postupně byli za neuposlechnutí příkazu, později na základě norimberských rasových zákonů umístováni do koncentračních táborů. Romové, kteří žili na území ČR a holocaust přežili (jednalo se přibližně o 600-1 000 Romů), byli buď vystěhováváni, nebo násilně asimilováni a rozptýlováni po území dnešní ČR, často byli přesídleni do pohraničí, pracovali v nekvalifikovaných profesích. Do Česka přicházeli slovenští Romové z osad, kteří byli nuceni žít ve velkých městech, což ztěžovalo jejich adaptaci, ale i soužití s okolím. Proti Romům bojoval komunismus, zakázán byl kočovný způsob života (sankcí byl trest odnětí svobody od 3 měsíců do 3 let), pokusům

---

¹⁹ VACEK, Pavel. *Že prý jsme 4% menšina? Tak to už dávno neplatí!* [online] 2014 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/co-se-deje/item/2918-ze-pry-jsme-4-mensina-tak-to-uz-davno-neplati-homosexuálu-je-ve-spolecnosti-mnohem-vice-nez-se-kdy-myslelo>

²⁰ HORWITZ, L. A. and Ch. CATHERWOOD. *Encyclopedia of War Crimes and Genocide*. New York: Facts of File, 2006, p. 369. ISBN 0-8160-6001-0.

o emancipaci Romů bylo bráněno, prosazována byla společensko-kulturní integrace, mající podobu vytlačování Romů na kraj měst do ghatt, umísťování romských dětí do zvláštních škol, děti byly odebírány z rodin a umísťovány byly do dětských domovů, romské ženy byly bez jejich souhlasu sterilizovány, Romům byly dávány dávky sociální podpory, čímž se Romové naučili spoléhat na stát. Postupně tak byla zničena romská komunita. Národnostní menšinou se stali až v roce 2001.²¹

Významnou hodnotou Romů je rodina. Běžné je uzavřít manželství, děti se ženám rodí brzy. Děti jsou uctívány, podobně je pro romskou rodinu také důležité pečovat o staré rodiče nebo nemocné členy rodiny. Smrt člena rodiny vede ke stmelení rodiny, přijíždí příbuzní z různých částí republiky. Vyloučení z komunity představuje sociální smrt Roma. Děti jsou méně kontrolovány a podporovány rodiči. Naopak, brzy jsou vedeny k tomu, aby si osvojily způsob života dospělých, dle konkrétního pohlaví (muž se stará o obživu, a to různým způsobem, žena o děti a domácnost). Vzdělávání není příliš podporováno. Je chápáno jako činitel narušující výchovu v rodině.²²

1.3.2 Vietnamská menšina

Historie vietnamské menšiny v ČR se pojí s dobou komunismu, kdy představitelé tehdejších vlád potřebovali získat nízko kvalifikované mužské dělnické síly, především na práce stavební, lesní, důlní a hutní. Nejrozsáhlejší spolupráci se podařilo navázat s Vietnamem. První pokusy s pracovní migrací z Vietnamu na území dnešní ČR začaly v 60. a 70. letech minulého století. Vietnamci začali přijíždět do republiky na stipendijní programy, postupně se vytvořil systém, v němž se přijíždějícím Vietnamcům dostalo jazykové přípravy, odborné výuky i výrobní práce. V roce 1990 se na území dnešní ČR nacházelo 37 000 Vietnamců.²³

Vietnamci vítali možnost odjezdu ze země, za účelem výdělků, prostřednictvím kterého mohli přilepšit rodině, která ve Vietnamu zůstala. Vietnamci se naučili na území dnešní ČR obchodovat s nedostatkovým zbožím, a to již před sametovou revolucí, v čemž mnozí pokračovali i po roce 1990 na základě živnostenského listu.

---

²¹ BEDNAŘÍK, P. a kol. *Menšiny kolem nás*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2020, s. 63-67. ISBN 978-80-7285-249-9.

²² LIÉGEOIS, J.-P. 2007. Strasbourg: Council of Europe, 2007, s. 71-74. ISBN 978-92-871-6051-5.

²³ KLÍPA, O. *Majstr a Malgorzata: Polky v továrnách ČSSR*. Praha: Karolinum, 2021, s. 45-47. ISBN 978-80-246-4844-6.

O vzniku vietnamské komunity lze uvažovat až po roce 1990. Vietnamci si začali pronajímat stánky, na kterých začali prodávat levné zboží (oděvy, elektroniku) z Asie, postupně svůj obchod soustřeďovali do velkých továren nebo kasáren, hlavní centra vznikala v Praze a v Chebu. Skutečné komunity začaly vznikat až s příchodem manželek a dětí. Většina Vietnamců vlastní živnostenské listy, hlavní činností je prodej zboží majoritě, dnes již v kamenných obchodech. Od původních příchozích se liší skupina Vietnamců, kteří přišli do ČR až po roce 2000. Často se žijí jako tlumočníci, děti již mají dobré vzdělání, což je dáno tím, že je mezi Vietnamci vzdělání vysoce ceněno. Dnešní vietnamské děti často ani vietnamsky mluvit nechtějí. Vůči Vietnamcům panuje ve většinové společnosti mnoho stereotypů a předsudků: jsou spojováni s hospodářskou kriminalitou, výrobou drog, jsou považováni za trhovce, sami Vietnamci jsou vůči majoritě značně uzavřeni.²⁴

Také pro Vietnamce je důležitá rodina. Děti musí značně respektovat své rodiče. To bývá problematické pro dnešní mladé Vietnamce, tedy ty, kteří se již v ČR narodili. Převzali hodnoty majority, mají české kamarády, nechtějí se nutně provdat nebo oženit do vietnamské komunity. Nechtějí pracovat celé dny v obchodě jako jejich rodiče, získat dobré vzdělávání vnímají jako příležitost osamostatnit se.²⁵

1.3.3 LGBT menšina

*„Za příslušníka LGBT menšiny lze považovat každého s menšinovou sexuální orientací bez ohledu na to, zda se za jejího příslušníka sám „uvědoměle“ považuje či do jaké míry prošel coming outem... Coming out je možné definovat různě široce, a to jako vnitřní přiznání si, že „jsem jedním z nich“ (vnitřní coming out), tak i sdělení této skutečnosti svému okolí (vnější coming out)“.*²⁶

Hnutí LGBT začalo fungovat krátce po roce 1989. Prvními dvěma významnými organizacemi byla organizace Lambda Praha a Hnutí za rovnoprávnost homosexuálních občanů, obě se staly v roce 1990 členy zastřešující organizace SOHO (Sdružení

---

²⁴ HIRT, T. (ed.). *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011, s. 10-23. ISBN 978-80-7312-063-4.

²⁵ BEDNAŘÍK, P. a kol. *Menšiny kolem nás*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2020, s. 120. ISBN 978-80-7285-249-9.

²⁶ BEŇOVÁ, K. a kol. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007, s. 10. ISBN 978-80-87041-33-8.

organizací homosexuálních občanů). Začaly být vydávány časopisy, v Brně vznikl filmový festival Mezipatra, vznikaly weby na toto téma. Mnoho organizací utlumilo svoji činnost po roce 2006, kdy byl v ČR přijat zákon o registrovaném partnerství.²⁷

I v dnešní době je ve více než 70 zemích světa trestné být homosexuálem. V žádné zemi světa dosud gayové, lesby, bisexuálové a transgender osoby nedosáhly rovnoprávného postavení.²⁸ Dle tiskové zprávy Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) museli dva ze tří příslušníků LGBT menšiny čelit v rámci školní docházky pronásledování, svoji sexuální orientaci museli skrývat. Téměř pětina příslušníků této menšiny v Evropě čelila diskriminaci v zaměstnání, více než čtvrtina čelila výhrůžkám, násilí, pro více než polovinu je nemyslitelné držet se v páru na ulici za ruku. Nejproblematictější je situace u transgender osob.²⁹

Z výzkumu, který byl proveden ze strany Veřejného ochránce práv v roce 2018, vyplynulo, že příslušníci této menšiny hodnotí své postavení v ČR jako spíše vyhovující. Zatímco Češi jsou většinou přesvědčeni o tom, že je česká společnost vůči příslušníkům LGBT menšiny tolerantní, není tomu tak. Naopak, většina příslušníků této menšiny zažila diskriminaci, přičemž podobně jako ve výzkumu FRA se cítí být nejvíce diskriminováni transgender osoby. Velká část osob z LGBT menšiny čelila a/nebo čelí různým předsudkům a stereotypům ze strany majority, přičemž 14 % populace se domnívá, že by měli tito lidé podstoupit léčbu, aby se stali „normálními“. Násilí, kterému tito lidé čelí, je spíše v podobě výsměchu, vtipů, urážek, ponižování, méně často se jedná o fyzické násilí. Tyto situace, stejně jako diskriminaci, však příslušníci této minority neřeší, mnohdy ani neví, na koho by se měli obrátit.³⁰

V každé demokratické společnosti by mělo být usilováno o rovné zacházení se všemi lidmi. Důležitá je činnost policie, o níž je více pojednáno dále v textu.

---

²⁷ CÍSAŘ, O. a K. VRÁBLÍKOVÁ. *LGBT aktivismus v České republice: historie, organizace a aktivisté*. [online] Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012, s. 2-9 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: https://cz.boell.org/sites/default/files/studie_lgbt_v_cr.pdf

²⁸ BAČUVČÍK, R. a L. HARANTOVÁ. *Sociální marketingové kampaně v Česku III: Lidská práva*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2017, s. 357. ISBN 978-80-87500-88-0.

²⁹ FRA. *Strach, izolace a diskriminace jsou pro LGBT komunitu v Evropě běžné*. [online] 2017 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/pr-lgbt-survey-fear-isolation-common_cs.pdf

³⁰ ŠABATOVÁ, A. *Být LGBT+ v Česku. Zkušenosti LGBT+ lidí s předsudky, diskriminací, obtěžováním a násilím z nenávisli*. [online] 2019, s. 14-15 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/Vyzkum-LGBT.pdf>

2 PŘÍSTUP K MENŠINÁM V PČR

Ve druhé kapitole práce je věnována pozornost přístupu PČR k menšinám, ve smyslu určitých atributů, kterými se musí příslušníci PČR řídit při práci s menšinami. Pojednáno je také o přípravě policistů na práci s menšinami a v závěru kapitoly je popsáno, jak je přístupováno ze strany PČR k vietnamské a romské menšině v Karlovarském kraji, neboť toto téma bylo i předmětem vlastního výzkumu popsaného ve třetí kapitole práce.

2.1 Principy práce PČR pro práci s menšinami

Policie České republiky patří k výkonným orgánům. Pro práci PČR s menšinami jsou důležité hodnoty a principy, které jsou obsažené v právním řádu ČR. Jedná se zejména o následující principy:

- princip etnické neutrality: v právním řádu ČR je kladen důraz na rovnost lidí, bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, národnost apod. To v praxi znamená, že každý příslušník PČR musí tuto rovnost respektovat;
- princip vázanosti zákonem: každý se musí řídit zákonem. Příslušníci PČR tedy smí jednat pouze v intencích zákona, který nesmí žádným způsobem překročen. V praxi může tento princip znamenat, že i když je určité jednání v konkrétní kultuře považováno za běžné až normální, policista musí danou formu chování vždy posuzovat v intencích zákona, který platí pro všechny obyvatele ČR.³¹

Principy práce PČR při práci s menšinami se velkou měrou odvíjejí od *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*, která byla v lednu roku 2021 prodloužena pro nesplnění stanovených úkolů i na rok 2021.³²

Ve stále platné *Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020* je uvedeno, že klíčový je pro práci PČR s menšinami pokyn policejního prezidenta č. 258/2013, o činnosti na úseku menšin. Styční důstojníci pro menšiny byli zařazeni

---

³¹ BUDILOVÁ, L. a T. HIRT (eds.). *Policista v multikulturním prostředí: Informační manuál pro Policii ČR*. [online] Praha: Varianty, Člověk v tísni, 2005, s. 3-4 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/OBaKR/policista_multikulti.pdf

³² PČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prodlouzeni-platnosti-strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020/>

pod odbor služby pořádkové policie na jednotlivých krajských ředitelstvích. V roce 2016 byl pokyn policejního prezidenta aktualizován, do pracovní skupiny styčných důstojníků pro menšiny byli zařazeni také tzv. policejní specialisté, konkrétně policisté ustanovení pro práci s romskou menšinou v sociálně vyloučených lokalitách.³³ K základním principům policejní činnosti ve vztahu k menšinám dle tohoto dokumentu patří následující:

- *„rovný přístup ke všem příslušníkům menšin;*
- *znalost nejvýznamnějších menšin a jejich specifík;*
- *informovanost o nejčastějších předsudcích a stereotypech týkajících se menšin;*
- *pravidelná komunikace s příslušníky menšin a pomoc při řešení jejich bezpečnostní situace;*
- *proaktivní spolupráce se zainteresovanými subjekty a institucemi při řešení dané problematiky;*
- *důraz na import práva do uzavřených menšinových skupin a sociálně vyloučených lokalit;*
- *využívání moderních metod a příkladů dobré praxe;*
- *aktivní součinnost v oblasti integrace menšin do většinové společnosti“.*³⁴

Jako příklad dobré praxe v uplatňování těchto pravidel lze uvést nedávnou akci, která se odehrála v srpnu roku 2021 v České Lípě. Na základě pravidelně vedených pracovních schůzek mezi vedením českolipského územního odboru PČR a zaměstnanců Centra na podporu integrace cizinců pro Liberecký kraj vznikla iniciativa zaměřená na místní mongolskou komunitu v podobě sociokulturního kurzu, jehož cílem bylo seznámit příslušníky této místní komunity se základními úkoly PČR. Členové mongolské menšiny byli seznámeni se základními právními normami, pozornost byla věnována nejčastějším problémům, které řešila PČR v rámci dané komunity. K dispozici byla tlumočnice, přítomna byla styčná důstojnice pro menšiny krajského ředitelství Libereckého kraje, která koordinuje v kraji aktivity určené pro národnostní

---

³³ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020.* [online] Praha, 2018, s. 18 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020.aspx>

³⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020.* [online] Praha, 2018, s. 18 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020.aspx>

menšiny. Tým styčné důstojnice pravidelně monitoruje rozložení menšin v kraji, včetně kriminogenních faktorů, zaměřuje se také na budování důvěry mezi příslušníky PČR a příslušníky menšin, realizuje různé preventivní aktivity, jako např. tematické besedy.³⁵

Ve *Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020* je dále uvedeno, že je zapotřebí soustředit se kromě prevence také na monitoring podezřelých osob cestujících do ČR. Důležitá je také komunikace nejen s členy menšin, ale též s celou veřejností. Prevence je vždy vhodnější než následná represe. S ohledem na značnou migraci v Evropě byla preventivní práce s veřejností rozšířena o tzv. budování mostů mezi PČR a nově vznikajícími komunitami, s čímž se úzce pojí vzdělávání příslušníků PČR v dané problematice, obecně problematice menšin.³⁶

V prostředí sociální exkluze se jeví jako velmi účinným nástrojem využití asistenta při jednání s policií a dalšími institucemi. Policejní asistence je terénní službou, která usnadňuje příslušníkům menšin jednání s PČR. Policejní asistenti se trvale pohybují v sociálně vyloučené lokalitě, všímají si toho, jak v ní lidé žijí, s jakými problémy se potýkají, nabízejí včasnou pomoc. Zároveň věnují pozornost tomu, aby členové dané místní menšiny získali důvěru nejen v PČR, ale i další instituce, s nimiž jednají nebo mohou jednat. Zároveň probíhá kooperace i s místní PČR. Tito asistenti nejsou zaměstnanci PČR, ale většinou jsou zaměstnáni v místní samosprávě, v některé z neziskových organizací. V případě romské menšiny je také velmi důležitá role koordinátora pro romské záležitosti. Koordinátor pro romské záležitosti se mimo jiné podílí na vytváření koncepce sociální politiky v kraji, koordinuje a podporuje činnost romských poradců, vytváří zprávy o situaci romské komunity nebo sociálně vyloučené lokality, navrhuje řešení pro kraj, podílí se na realizaci programů pro integraci cizinců v kraji či spolupracují s Radou vlády ČR pro záležitosti romské komunity.³⁷

---

³⁵ BALÁKOVÁ, I. *Členové českolipské mongolské komunity navštívili policisty*. [online] 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/clenove-ceskolipske-mongolske-komunity-navstivili-policisty.aspx>

³⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] Praha, 2018, s. 18-20 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020.aspx>

³⁷ PČR a KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE. *Hlavní úkoly styčných důstojníků pro menšiny a koordinátora pro romské záležitosti, národnostní menšiny a integraci cizinců*. [online] 2017 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2017/01/hlavnimi-ukoly-stycnych-dustojniku-pro-mensiny-a-koordinatora-pro-romske-zalezitosti-narodnostni-mensiny-a-integraci-cizincu/>

2.2 Školení PČR pro práci s národnostními menšinami, včetně LGBT

Policisté by měli pochopitelně respektovat všechny zásady a principy týkající se práce s národnostními menšinami, nebo obecně všemi menšinami, včetně menšiny LGBT. Měli by být také vzorem pro občany. Nicméně ne vždy tomu tak skutečně je. Míšek (2021) zmiňuje výsledky Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA), která poukázala v souvislosti s úmrtím amerického občana černé pleti G. Floyda trend panující nejen v USA, ale též v Evropě a který se týká diskriminace menšin ze strany příslušníků policie. Policisté mají tendenci častěji kontrolovat (v dopravě, ale i např. běžně na ulici) Afričany, Asiaty, Romy, muslimy či obecně osoby jiné barvy pleti nebo vyznávající určité náboženství. Co se týče České republiky, dle autora je specifikem častější kontrolování Romů běžně na ulici, kdy se ze všech kontrol vztahovalo 63 % k osobám romského etnika. Pokud se měli Romové vyjádřit, jak jsou spokojeni s přístupem PČR, spokojenost vyjádřilo 36 % osob v komparaci s 80 % většinové populace. FRA tedy apeluje na to, aby policie bojovala proti diskriminaci a bylo ukončeno nezákonné etnické profilování. V tomto ohledu je pak velmi důležité právě vzdělávání policistů.

V příloze 2 *Akčního plánu Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020* je uvedeno, jaké kurzy v oblasti práce s menšinami by měly být policistům k dispozici či spíše jaké typy školení jsou v této oblasti v rámci PČR realizovány. Jedná se především o Kurz styčných důstojníků pro menšiny a členů pracovních skupin I a II (kromě tématu lidských práv příslušníků menšin je věnována pozornost také interkulturním kompetencím, problematice extremismu, sociálně vyloučených lokalit, náboženských menšin), vzdělávání zaměřené na národnostní menšiny by měli absolvovat také interní lektoři PČ, kteří školí v oblasti zážitkové pedagogiky a kteří by také mohli vzdělávat policisty ve vzdělávacím programu Kurz interkulturních kompetencí. Specialisté, kteří působí v sociálně vyloučených lokalitách, by se měli v této problematice průběžně proškolovat. Styční důstojníci pro menšiny by se měli průběžně vzdělávat, aktualizovat své poznatky, měli by však být i těmi, kdo

budou předávat své zkušenosti a znalosti dále. Dále je v tomto dokumentu uveden kurz zaměřený na posilování komunikace v interkulturním prostředí.³⁸

Ve *Čtvrté periodické zprávě o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin podle článku 25 odstavce 2 této Úmluvy* je shrnuto, jak je koncipováno školení příslušníků PČR v souvislosti s prací s menšinami. Dle tohoto dokumentu je tématu národnostních menšin věnován předmět *Základní odborná příprava*, který je vyučován na vyšších policejních školách ministerstva vnitra. Nově přichozí do řad PČR z těchto škol by se tedy již měli dobře orientovat v odlišnostech kulturních hodnot, měli by být schopni efektivního a optimálního přístupu ve vztahu k menšinám. Z témat, kterým je věnována pozornost, se jedná především o témata národnostních a etnických menšin, rasismu, xenofobie, domácího násilí. Kromě toho je od roku 2011 realizováno systémové vzdělávání specialistů na menšiny v činné službě ve dvoudílném specifickém vzdělávacím programu Kurz styčných důstojníků pro menšiny a členů pracovních skupin I., II. Vytvořena byla *Metodika činnosti asistentů při jednání s policií a dalšími úřady*, která se soustředí především na prevenci kriminality a pomoc obětem a svědkům protiprávního jednání v sociálně vyloučených lokalitách. Konána jsou školení i ve spolupráci s kolegy ze zahraničí (např. Německo). Důležité je také vzdělávání lektorů a učitelů policejních škol, které probíhá se zastřešením policejní akademie a týká se např. problematiky extremismu nebo lidských práv. Velmi cenné jsou sebezkušenostní výcviky, kterých se účastní policejní specialisté na problematiku menšin. Prostřednictvím interaktivních metod, diskusí, různých zážitkových her mají sami policisté možnost zažít si, v jaké situaci se ocitají příslušníci menšin, což napomáhá uvědomit si, jakým způsobem by měl policista v konkrétní situaci reagovat.³⁹

Problematika LGBT menšiny je poměrně nová. Změny v přístupu k této menšině jsou tedy pomalé, což se týká i vzdělávání příslušníků PČR v problematice práce s LGBT menšinou. Nově však Státní úřad inspektorátu práce vytváří metodický postup

---

³⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Akční plán Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] n. d., s. 2-8 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/akcni-plan-sppm-do-roku-2020-pdf.aspx>

³⁹ ČESKO. *Čtvrtá periodická zpráva o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin podle článku 25 odstavce 2 této Úmluvy* [online] n. d., s. 13-14 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.kraj-jihocesky.cz/ku_file/966072/0

pro stížnosti na diskriminaci z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity. Policejní prezident přislíbil, že zařadí mezi školení v PČR také problematiku LGBT, a to v rámci další odborné přípravy příslušníků PČR.⁴⁰

2.3 Práce PČR s romskou a vietnamskou menšinou v Karlovarském kraji

Karlovarský kraj patří ke krajům s poměrně velkým zastoupením cizinců, včetně tedy i příslušníků národnostních menšin. K 31. prosinci roku 2019 žilo v Karlovarském kraji 21 278 cizinců, zastupujících 7,2 % všech obyvatel kraje. Karlovarský kraj se tak umístil z hlediska počtu cizinců na 2. místě, ihned za Hlavním městem Praha. Mezi cizinci dominují Vietnamci, kterých je téměř třetina ze všech cizinců v kraji. Nejvíce příslušníků menšin je v Karlových Varech a v Chebu, nejméně v Sokolově. Většinou se jedná o osoby v produktivním věku.⁴¹ Co se týče romské národnostní menšiny, v roce 2018 patřil Karlovarský kraj ke krajům v ČR s nejvyšším zastoupením sociálně vyloučených lokalit. Situace v Karlovarském kraji je tak z tohoto hlediska vnímána jako kritická. V každé obci s rozšířenou působností, která se v kraji nachází, je alespoň jedna sociálně vyloučená lokalita, v níž se tedy nachází velký počet osob romské národnosti.⁴² Ze *Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020* vyplývá, že i přes tuto skutečnost bylo ze strany Vlády ČR poskytnuto jen 300 000 Kč dotace na podporu koordinátorů pro romské záležitosti, zatímco např. v případě Jihomoravského kraje, který naopak patří ke krajům, v nichž je situace Romů jedna z nejlepších ve srovnání s ostatními kraji, se jednalo o částku 400 000 Kč. V Karlovarském kraji funguje mnoho organizací zaměřených na romskou komunitu, které pořádají různé akce. Jedná se zejména o organizaci Khamoro, která realizuje terénní práci, dětem a dospívajícím

---

⁴⁰ RAMBOUSKOVÁ, B. *Má smysl vyplňovat dlouhé dotazníky? Výzkumy zaměřené na LGBT+ lidi konečně přinesly důležité poznatky a pomáhají měnit společnost.* [online] 2021 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/lide-zivot/17392-ma-smysl-vyplnovat-dlouhe-dotazniky-vyzkumy-zamerene-na-lgbt-lidi-konecne-prinesly-dulezite-poznatky-a-pomahaji-menit-spolecnost>

⁴¹ KOŘINEK, R. *Nejpočetnější komunitu cizinců tvoří v Karlovarském kraji Vietnamci.* [online] 2020 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://karlovarska.drbna.cz/z-kraje/1693-nejpocetnejsi-komunitu-cizincu-tvori-v-karlovarskem-kraji-vietnamci.html>

⁴² ČTK. *Zpráva o stavu romské menšiny: V Česku bylo loni podle odhadů 830 ghatt se 127 tisíci obyvatel* [online] 2019 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zprava-v-cesku-bylo-loni-podle-odhadu-830-ghett-se-127-tisici-obyvateli_1910121847_miz

romského etnika je k dispozici nízkoprahové centrum pro děti a mládež, podporována je organizací politická a občanská angažovanost Romů.⁴³

Klíčová z hlediska práce PČR s menšinami v Karlovarském kraji je pracovní skupina zřízená pro tyto účely a dále styčný důstojník. Důležité je mít aktuální a komplexní informace, které PČR získává z informačního systému PČR, z monitoringu denního tisku a internetu. Styčný důstojník také využívá informace o cizinecké problematice Anacen (Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci), situační zprávy o událostech v oblasti bezpečnosti a vnitřního pořádku, mimořádných událostech a závažných událostech v zahraničí od ministerstva vnitra. Je realizován pravidelný kontakt s pracovníky Služby kriminální policie a vyšetřování, zařazených na úseku extremismu, a to jak na úrovni kraji, tak i na celorepublikové úrovni. Navázána je také spolupráce se Západočeskou univerzitou, která poskytla dva dokumenty zaměřené na problematiku menšin v kraji, kterými jsou *Analýzy pocitu bezpečí ve městě Sokolov* a *Analýza pocitu bezpečí ve městě Rotava*. Důležité jsou také navázané vztahy se zástupci národnostních menšin, starosty obcí, komisí pro národnostní menšiny obcí, komisí pro národnostní menšiny Karlovarského kraje, představiteli kraje a romským koordinátorem kraje. Ze strany styčného důstojníka jsou koordinována různá setkání a vzdělávací akce. Pracovní skupina a styčný důstojník se pravidelně setkávají s příslušníky menšin a cizineckých komunit. V případě romské menšiny se jedná o pravidelná setkání se zástupci romské komunity, setkání s Radou romských organizací, pravidelně pořádané vzdělávací akce, tábory apod. pro děti ze sociálně vyloučených lokalit, kdy je pozornost z velké části věnována prevenci rizikových aktivit. Co se týče menšiny vietnamské, rozvíjeny jsou vztahy se zástupci vietnamské komunity na Karlovarsku, Chebsku, na Sokolovsku. Pracovních schůzek se také pravidelně účastní členové z Agentury pro sociální začleňování, probíhá komunikace s Výborem pro národnostní menšiny Karlovarského kraje, důležitá je také

---

⁴³ VLÁDA ČR. *Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020* [online] 2019, s. 67, 79 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/Zprava-o-stavu-romske-mensiny-2020.pdf>

spolupráce s Asistenty prevence kriminality v Sokolově a v Rotavě a se společností Člověk v tísni.⁴⁴

PČR usiluje také o prohlubování vztahu veřejnosti s menšinami. Značná pozornost je věnována práci s dětmi a dospívajícími. Na školách se pořádají pravidelné přednášky a besedy, podporovány jsou romské tábory, součástí každoročního Hornického dne v Sokolově je Den národnostních menšin, který se také odehrává za pravidelné účasti PČR. Romské tábory jsou pořádány pro děti ze sociálně vyloučených lokalit. Cílem je nabídnout dětem a dospívajícím vhodné volnočasové aktivity.⁴⁵

Jak shrnuje Kováčová, pouze PČR však nemůže situaci v kraji (potažmo v celé republice) zlepšit. Důležité je systémové řešení, zapojení odborníků i odpovědných osob ze státní i místní samosprávy. Veřejnost stále zaujímá vůči zástupcům menšin, především zástupcům romské menšiny velmi negativní postoje. Pokud zástupci menšin navíc žijí v sociálně vyloučených lokalitách, možnosti na zlepšení jejich situace jsou velmi nízké – děti z těchto rodin získávají nízké vzdělání, nejsou motivovány k jinému životnímu stylu. Pomohlo by, kdyby např. romští poradci nebyli pouze na krajských úřadech, ale též v každém okrese, měly by být také romským poradcům navýšeny úvazky, neboť jejich úvazky často činí jen 0,1, v případě romského poradce v Aši se navíc tato pozice kumuluje s pozicí tiskového mluvčího. Kritizována je také spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování a městy. Potřební jsou také sociální pracovníci, kterých je v kraji nedostatek.⁴⁶

Lze konstatovat, že je v obecné rovině ze strany PČR věnována značná pozornost práci s menšinami. Jak k této problematice přistupují sami policisté bylo zkoumáno ve vlastním výzkumu, popsaném v další kapitole.

---

⁴⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zpráva o činnosti styčných důstojníků pro menšiny a jejich pracovních skupin za 2. pololetí roku 2012* [online] 2013, s. 43-44 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-cinnosti-stycnych-dustojniku-pro-mensiny-pdf.aspx>

⁴⁵ HNÍZDIL, Z. *Konference řešila problematiku menšin*. [online] 2016 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/regiony/konference-resila-problematiku-mensin-20161202.html>

⁴⁶ KOVÁČOVÁ, R. *Kraj lázni a vyloučených lokalit: Jak se žije Romům na Karlovarsku*. [online] 2017 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/romano-vodi/kraj-lazni-a-vyloucenych-lokalit-jak-se-zije-romum-na-karlovarsku>

PRAKTICKÁ ČÁST

3 POPIS VÝZKUMU

V kapitole je představen vlastní kvantitativní výzkum na téma postojů příslušníků PČR k menšinám. Uveden je cíl výzkumu a výzkumné otázky, dále je popsána metodika výzkumu a v závěru kapitoly je charakterizován výzkumný soubor. Výsledky výzkumu jsou prezentovány v kapitole čtvrté.

3.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké postoje zaujímají příslušníci PČR Karlovarského kraje k menšinám. Dílčím cílem je vytvořit soubor doporučení, zaměřený na zlepšení postojů příslušníků PČR Karlovarského kraje k menšinám, zejména menšině vietnamské a romské.

Formulovány byly také následující výzkumné otázky (VO):

VO1: Jaké jsou znalosti příslušníků PČR v problematice menšin?

VO2: Jak příslušníci PČR vnímají a prožívají menšiny v ČR?

VO3: Jak se chovají příslušníci PČR k členům menšin?

3.2 Metodika výzkumu

Jak již bylo uváděno, výzkum byl koncipován jako kvantitativní, neboť bylo záměrem získat data o zkoumaném předmětu výzkumu od většího počtu respondentů, přičemž sledovány byly pouze vybrané aspekty tohoto předmětu. Právě pro tyto účely je dle Reichela kvantitativní výzkum nejvhodnější. Zároveň dle téhož zdroje umožňuje tento typ výzkumu rychlý sběr dat a jejich analýzu, s využitím statistických metod. Podle autora lze výsledky kvantitativního výzkumu zobecnit, ovšem závěry mohou být příliš abstraktní pro daný předmět výzkumu.⁴⁷

Metodou sběru dat byl dotazník vlastní konstrukce, jehož podoba je uvedena v oddílu příloh (Příloha A). Jeho konstrukce vycházela z cíle výzkumu, formulovaných

---

⁴⁷ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009, s. 40-41. ISBN 978-80-247-3006-6.

výzkumných otázek a teoretických východisek. K VO1 se vztahovaly položky č. 1-4, k VO2 položky č. 5-10 a k VO3 položky č. 11-14. Otázky byly většinou koncipovány jako uzavřené nebo polouzavřené, tj. s možností doplnění vlastní odpovědi. U vybraných položek (konkrétně otázek č. 2, 8, 12 a 14) byly přidány položky k doplnění odpovědi. Otázky č. 6 a 7 byly položkami otevřenými. U otázek č. 2 a 5 vyplňovali respondenti své odpovědi do tabulky, tyto otázky byly škálové, respondenti uváděli svoji odpověď na škále 1-5. Dotazník byl určen pro příslušníky PČR z Karlovarského kraje.

V úvodu dotazníku byly respondentům podány instrukce k jeho vyplnění, účely sběru dat, respondenti byli informováni o tom, že bude zajištěna jejich anonymita. V závěru dotazníku byly uvedeny identifikační otázky, s jejichž pomocí byl popsán výzkumný soubor.

Před vlastní realizací výzkumu byl proveden předvýzkum, který Disman vždy doporučuje užít, neboť lze tímto způsobem ověřit nástroj, který má být ve výzkumu užít.⁴⁸

Předvýzkum byl proveden na vzorku tří osob z blízkého sociálního okolí autora práce. Jednalo se též o příslušníky PČR, ovšem z jiného kraje. Kritérium výběru byla pouze příslušnost k PČR a dále délka praxe u PČR v rozsahu alespoň 3 let, což souviselo s tím, že bylo záměrem ověřit vhodnost dotazníku na vzorku policistů, kteří mají určitou zkušenost s prací s menšinami. Na základě zpětné vazby osob z předvýzkumu byly přidány doplňující odpovědi k položkám č. 12 a 14 a otázky č. 2 a 5 byly převedeny na škálové. Doplněna byla otázka č. 8 a otázka č. 7 byla převedena na otevřenou. Osoby, které se předvýzkumu zúčastnily, nebyly dále zahrnuty do výzkumného souboru.

Dotazník byl distribuován online, a to vzhledem k pandemické situaci covid-19. K šíření dotazníku byl zvolen server www.vyplnto.cz, na kterém byl dotazník umístěn v období od 24.-30. ledna roku 2022. Odkaz na dotazník šířil autor práce mezi policisty Karlovarského kraje, kteří jej šířili dále mezi svými kolegy, celý postup byl proveden třikrát, ovšem v rámci třetího kola byly získány již jen 4 odpovědi, sběr dat byl tedy ukončen.

---

⁴⁸ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 122. ISBN 978-80-246-1966-8.

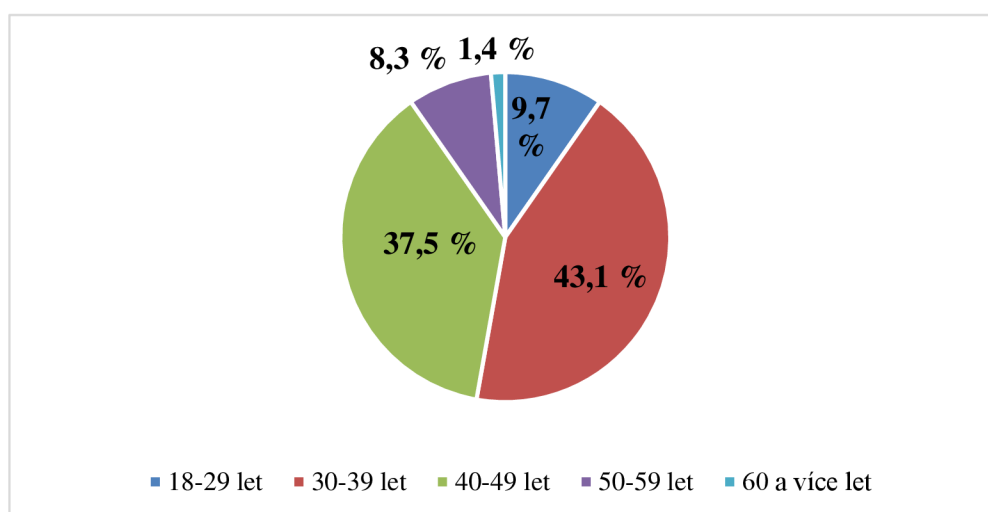
Data získaná tímto způsobem byla k dispozici v excelové tabulce. K jejich analýze byla užitá popisná statistika. Zjišťována byla absolutní a relativní četnost odpovědí, u škálových otázek průměr, směrodatná odchylka, modus a medián. V případě otázek otevřených byla k jejich analýze zvolena metoda vytváření trsů. Miovský vysvětluje, že v rámci tohoto přístupu jsou nejprve odpovědi seskupeny do trsů (skupin), přičemž lze zvolit různé druhy třídění. V tomto případě se jednalo o obsahový překryv, tj. výroky nebo jejich části byly seskupovány do trsů dle obdobného významu, následně byl každý trs označen názvem a posléze byla i tato data kvantifikována, tedy určována byla absolutní a relativní četnost odpovědí u každé odpovědi. Výsledky jsou prezentovány prostřednictvím grafů, případně tabulek.

Dodržena byla etika výzkumu. Respondenti byli v úvodu dotazníku seznámeni s jeho cílem, účelem sběru dat, způsobem jejich prezentace, kdy byli obeznámeni s tím, že bude jejich anonymita zajištěna. Uváděn je tedy pouze Karlovarský kraj jako lokace, v níž výzkumu probíhal.

3.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořilo 72 respondentů. Jednalo se o 53 (73,6 %) mužů a 16 (26,4 %) žen. Návratnost dotazníku byla 48 %. Dále měli respondenti uvést, jaký je jejich věk. Výsledky jsou uvedeny v grafu 1.

Graf 1: Věk respondentů

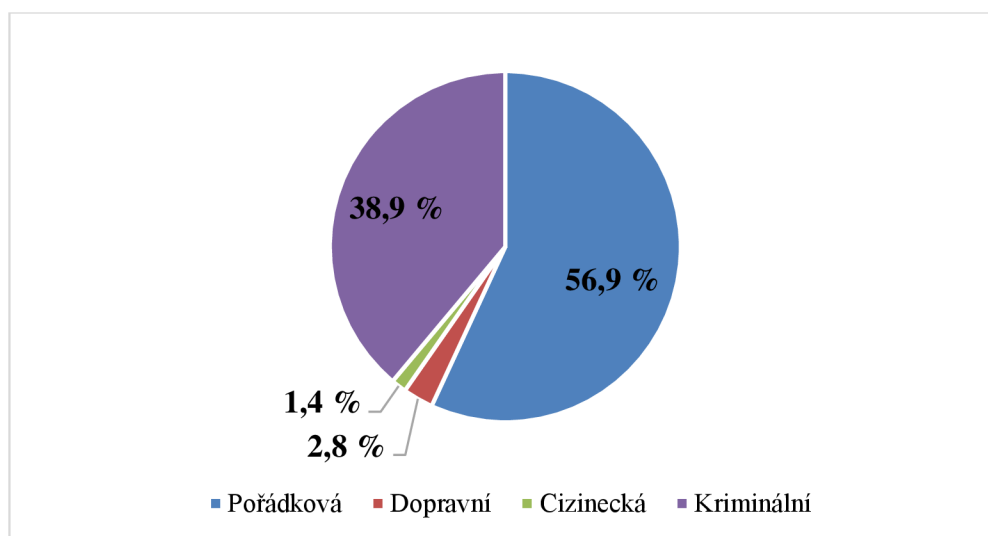

Zdroj: autor práce, 2022

V grafu 1 si lze povšimnout, že nejčastěji byli ve výzkumném souboru zastoupeni respondenti ve věku 30-39 let, kterých bylo 31 (43,1 %). Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou byli respondenti ve věku 40-49 let, kterých bylo 27 (37,5 %). Pouze 1 (1,4 %) respondent odpověděl, že je mu 60 a více let.

Dále měli respondenti uvést, u jaké jednotky PČR slouží. Výsledky jsou uvedeny v grafu 2.

Graf 2: Jednotka, u které respondenti slouží

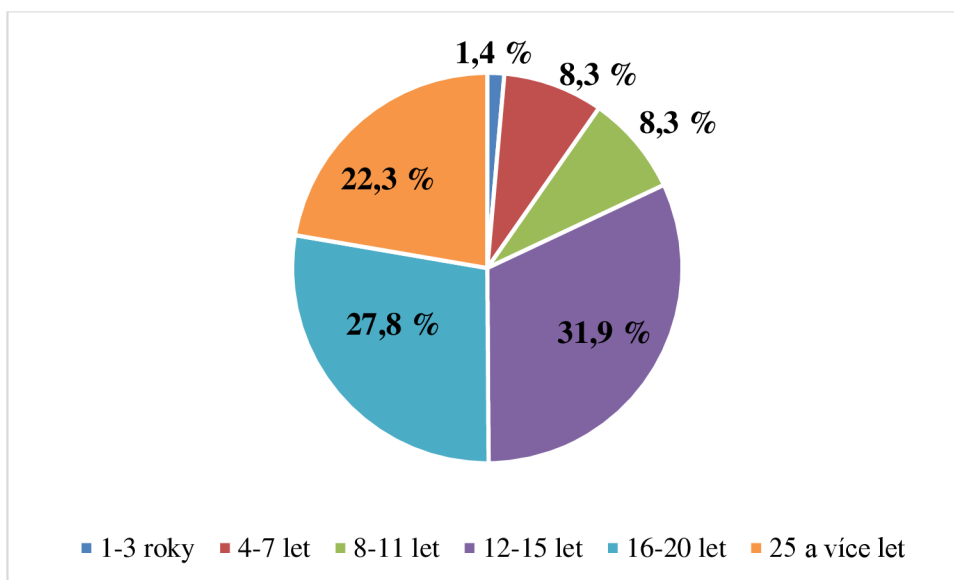

Zdroj: autor práce, 2022

Pouze 1 (1,4 %) respondent odpověděl, že slouží u cizinecké policie a 2 (2,8 %) respondenti uvedli, že slouží u dopravní policie. Nejčastěji byla uváděna pořádková policie (jednalo se o 41, tj. 56,9 % respondentů) a dále policie kriminální (tuto odpověď uvedlo 28, tj. 39,8 % respondentů).

V rámci další položky měli respondenti uvést, jak dlouho slouží u PČR. Výsledky jsou uvedeny v grafu č. 3. Jak je z grafu 3 patrné, nejčastěji respondenti odpovídali, že u PČR slouží 12-15 let (tuto odpověď uvedlo 23, tj. 31,9 % respondentů), dále se jednalo o období 16-20 let (odpověď uvedlo 20, tj. 27,8 % respondentů) a třetí nejčastější odpověď se týkala 25 a více let, kterou zvolilo 16 (22,3 %) respondentů. Odpověď méně než 1 rok neuvedl žádný z respondentů.

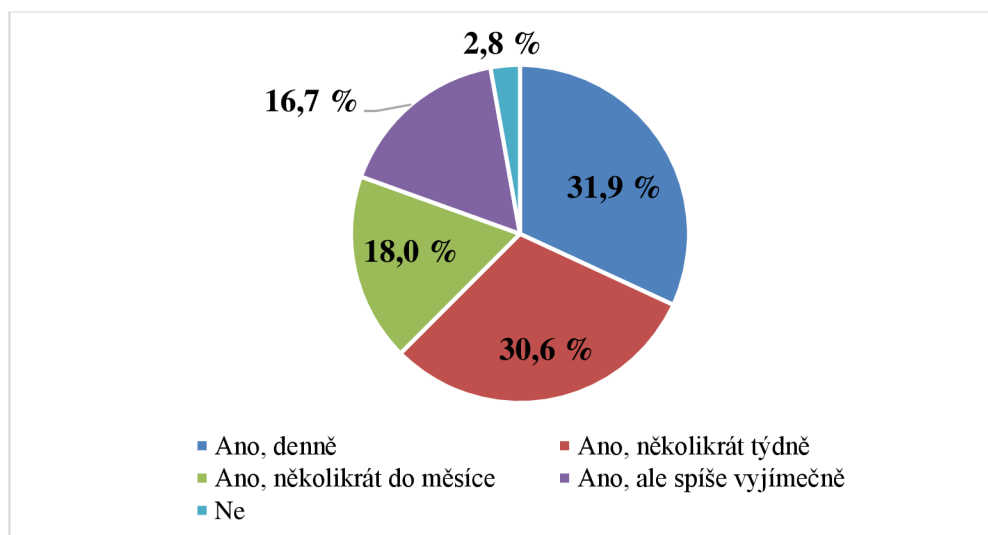
Graf 3: Délka působení u PČR

Zdroj: autor práce, 2022

Poslední identifikační otázkou bylo zjišťováno, zda se respondenti setkávají během výkonu své práce s příslušníky menšin. Výsledky jsou uvedeny v grafu č. 4.

Graf 4: Kontakt s příslušníky PČR s menšinami

Zdroj: autor práce, 2022

Jen 2 (2,8 %) respondenti odpověděli, že kontakt s příslušníky menšin při výkonu své služby nemají, nicméně tyto respondenti nebyli vyřazeni z výzkumného souboru, neboť tato odpověď neznámá, že nemají zkušenost s menšinami v rámci výkonu své práce. Mohou ji mít např. z minulosti. Spíše výjimečný kontakt zmínilo 12 (16,7 %)

respondentů, kontakt několikrát do měsíce uvedlo 13 (18 %) respondentů. Nejčastější odpovědi se týkaly kontaktu několikrát do týdne, kdy tuto odpověď uvedlo 22 (30,6 %) respondentů a denní kontakt uvedlo 23 (31,9 %) respondentů.

4 VÝSLEDKY VÝZKUMU

Výsledky jsou prezentovány v pořadí, v jakém byly v dotazníku uspořádány jednotlivé položky. Uvedeno je vždy plné znění otázky, poté jsou prezentovány výsledky, a to prostřednictvím grafů nebo tabulek, s doplněním o slovní komentář. Tabulky jsou voleny v případě položek, u kterých respondenti uváděli více možných odpovědí. V případě vhodnosti a relevantnosti jsou uvedeny i přímé výroky respondentů.

Otázka č. 1. V uvedené tabulce prosím ohodnoťte na stupnici 1-5, kde 1 = vynikající, 5 = nedostatečné (tj. podobně jako ve škole) znalosti týkající se vybraných menšin (tedy jak jste informován/a o konkrétních menšinách, jejich specificích apod.):

V tabulce byly uvedeny menšiny existující v ČR, s doplněním o menšinu LGBT. Zjišťován byl průměr, směrodatná odchylka, modus a medián. Odpovědi jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1: Hodnocení znalostí o menšinách

Odpovědi	Průměr	Směrodatná odchylka	Medián	Modus
Bulharská	3,9	1,0	4,0	4,0
Chorvatská	3,9	1,2	4,0	5,0
Maďarská	3,9	1,2	4,0	5,0
Německá	2,8	1,6	3,0	3,0
Polská	3,3	1,7	3,0	5,0
Romská	2,1	1,4	2,0	1,0
Rusínská	4,0	1,4	5,0	5,0
Řecká	4,0	1,2	4,0	5,0
Slovenská	2,3	1,7	2,0	2,0
Srbská	3,8	0,9	4,0	4,0
Ukrajinská	3,0	1,2	3,0	3,0
Vietnamská	2,7	1,4	3,0	3,0
Běloruská	3,9	1,0	4,0	5,0
LGBT	3,0	1,6	3,0	3,0

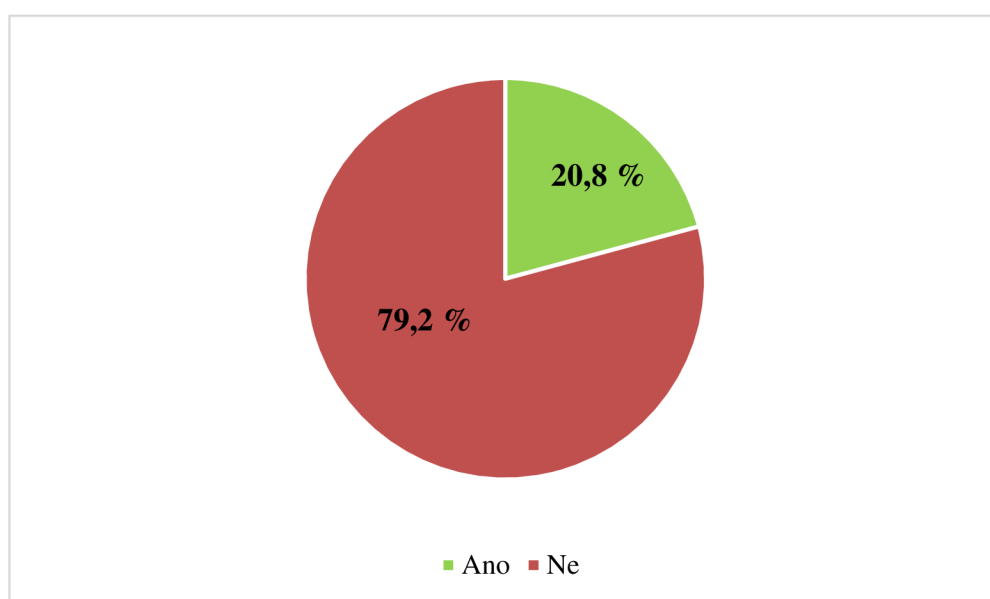
Zdroj: autor práce, 2022

Vzhledem k tomu, že pro vynikající znalosti o vybraných menšinách svědčily nejnižší průměrné hodnoty, je z tabulky 1 patrné, že nejlepší znalosti uvedli respondenti o menšině romské ($\bar{x} = 2,1$, $\sigma = 1,4$, $\text{Med}(x) = 2$, $\text{Mod}(x) = 2$), dále o menšině

slovenské ($r = 2,3$, $\sigma = 1,7$, $\text{Med}(x) = 2$, $\text{Mod}(x) = 1$) a vietnamské ($r = 2,7$, $\sigma = 1,4$, $\text{Med}(x) = 3$, $\text{Mod}(x) = 3$), nicméně jak je zřejmé, ani v případě těchto menšin nemají dle subjektivního hodnocení respondenti příliš dobré znalosti, u vietnamské a dalších menšin se jednalo spíše o znalosti průměrné. Nejhorší znalosti byly uváděny, a to stejnou měrou, v případě menšiny rusínské a řecké, přičemž větší rozptyl odpovědí byl u menšiny rusínské.

Otázka č. 2. Jste v rámci PČR vzděláván/a v problematice menšin?

Graf 5: Vzdělávání v problematice menšin v PČR

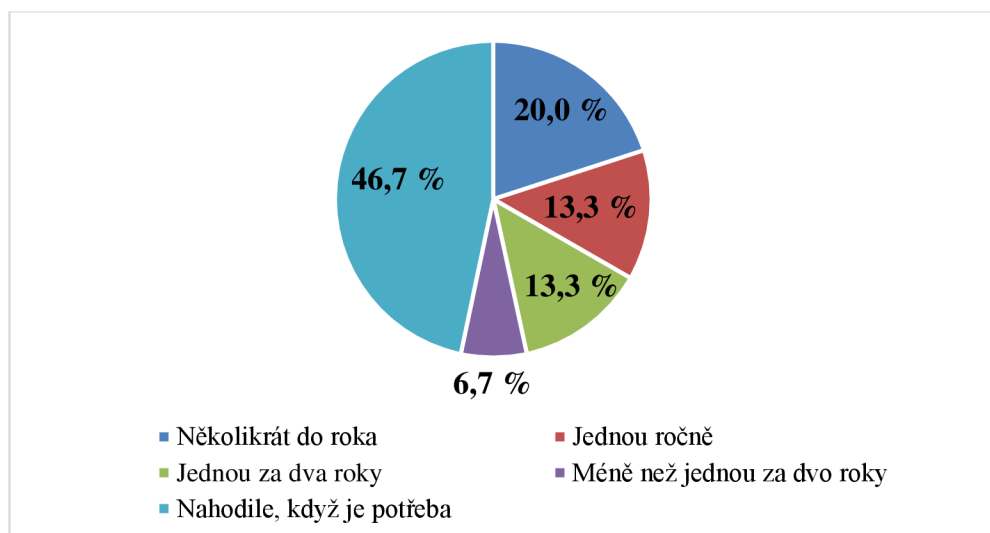

Zdroj: autor práce, 2022

Výsledky z otázky č. 1 jsou do značné míry vysvětleny odpověďmi na otázku č. 2, v níž měli respondenti uvést, zda jsou vzděláváni v problematice menšin v rámci svého působení u PČR. Kladnou odpověď uvedlo jen 15 (20,8 %) respondentů, zápornou odpověď uvedlo 57 (79,2 %) respondentů.

Respondenti, kteří podali kladnou odpověď, měli dále doplnit, jak často jsou v problematice menšin vzděláváni. Tyto doplňující odpovědi jsou uvedeny v grafu 6.

Graf 6: Četnost vzdělávání v problematice menšin v PČR

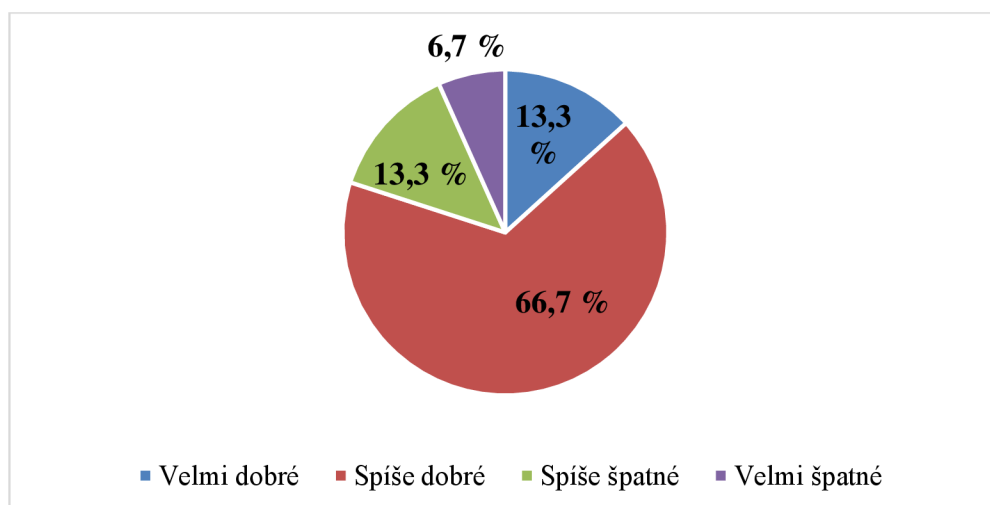

Zdroj: autor práce, 2022

Jak je z grafu 6 patrné, téměř polovina těchto respondentů uvedla, že jsou v této problematice vzdělávání nahodile, když je potřeba, což uvedlo 7 (46, %) respondentů z 15. Druhá nejčastější odpověď se týkala četnosti několikrát do roku. Podali ji 3 (20 %) respondenti z 15. Četnost jednou ročně, což lze považovat za vhodnou frekvenci i s ohledem na potřebu disponovat aktuálními poznatky, uvedli jen 2 (13,3 %) respondenti z 15.

Těchto 15 respondentů mělo dále doplnit, jak dané vzdělávání hodnotí. Přehled odpovědí je podán v grafu 7.

Graf 7: Hodnocení kvality vzdělávání

Zdroj: autor práce, 2022

Z výsledků uvedených v grafu 7 vyplývá, že vzdělávání v oblasti menšin poskytované v PČR hodnotila většina (12, tj. 80 %) z 15 respondentů jako dobré, přičemž odpověď „spíše špatné“ podali 2 (13 %) respondenti a odpověď „velmi špatné“ uvedl 1 (6,7 %) respondent.

Tito 3 respondenti, kteří vzdělávání v problematice PČR v problematice menšin hodnotili dané vzdělávání jako špatné, měli uvést, co by se měli zlepšit či proč toto hodnocení podávají. Jeden respondent odpověděl, že by se mělo změnit „všechno“, další dvě odpovědi byly následující: „je to málo“, „je to velmi okrajové“.

Otázka č. 3. Odkud získáváte informace o menšinách? Uved'te prosím všechny možnosti, které se Vás týkají:

Tabulka 2: Zdroj informací o menšinách

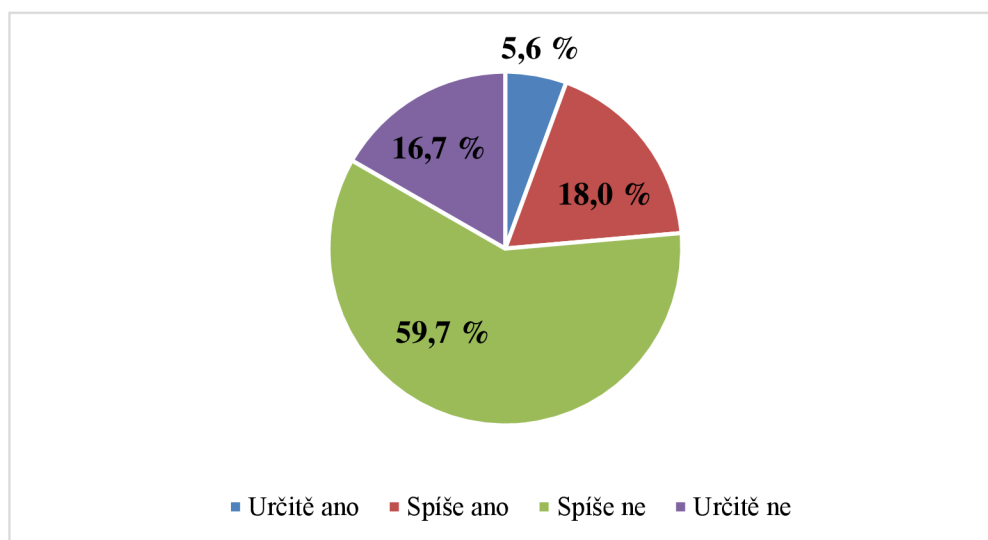
Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Od zaměstnavatele (PČR)	21	29,2 %
Od svých kolegů, kolegyně	33	45,8 %
Z odborné literatury	12	16,7 %
Z internetu (neodborné zdroje)	53	73,6 %
Přímo z kontaktu s příslušníky menšin	46	63,9 %
Ze vzdělávání z osobního zájmu, ve volném čase	9	12,5 %
Nezískávám žádné informace o menšinách	5	6,9 %
Jiné	1	1,4 %

Zdroj: autor práce, 2022

V tabulce 2 si lze povšimnout, že nejčastěji respondenti uváděli, že informace o menšinách získávají z internetu, konkrétně z neodborných zdrojů, což uvedlo 53 (73,6 %) respondentů, dále se jednalo o kontakt přímo s příslušníky menšin. Tuto odpověď podalo 46 (63,9 %) respondentů. Vyšší četnost odpovědí byla dále zjištěna v případě kolegů a kolegyně z PČR (33, tj. 45,8 % respondentů), PČR jako zaměstnavatele (21, tj. 29,2 % respondentů) a odborné literatury (12, tj. 16,7 % respondentů). Celkem 5 (6,9 %) respondentů odpovědělo, že žádné informace o menšinách nezískává a vlastní odpověď podal 1 (1,4 %) respondent, jehož odpověď zněla: „Čerpám ze znalostí ze studia vysoké školy“.

Otázka č. 4. Myslíte si, že mají příslušníci PČR dostatečné znalosti o menšinách, tedy všechny potřebné, které následně využijí nebo mohou využít ve své práci?

Graf 8: Hodnocení znalostí policistů o menšinách jako dostatečných

Zdroj: autor práce, 2022

Jak je zřejmé z grafu 8, podle většiny (55, tj. 76,4 %) respondentů nemají příslušníci PČR dostatečné informace o menšinách, které by mohli využít ve své práci. Odpověď „určitě ano“ podali 4 (5,6 %) respondenti, odpověď „spíše ano“ uvedlo 13 (18 %) respondentů.

Otázka č. 5. Nyní prosím opět označte svůj postoj k menšinám, tentokrát ve smyslu pozitivního nebo negativního postoje vůči vybraným menšinám, kde 1 = maximálně pozitivní, vstřícný, 5 = maximálně negativní, odmítavý:

Odpovědi na tuto otázku jsou uvedeny v tabulce 3. Čím kladnější postoj k vybrané menšině byl respondenty uváděn, tím nižší byl průměr. Jak je z tabulky 3 patrné, nejčastěji mají oslovení policisté v zásadě neutrální nebo spíše pozitivní postoje k menšinám, s výjimkou menšiny romské, u které byl zjištěn průměr 3,9 ($\sigma = 1,0$), přičemž nejčastěji uváděnou hodnotou byla hodnota 4. Pokud je za neutrální postoj považována průměrná hodnota 2,5, negativní (odmítavý) postoj byl zjištěn také (a to v tomto pořadí) v případě menšiny ukrajinské ($r = 3,1$, $\sigma = 0,6$, $\text{Med}(x) = 3$, $\text{Mod}(x) = 3$), menšiny běloruské a srbské (průměr činil v obou případech hodnotu 3, mírně větší rozptyl odpovědí, v zásadě však nepatrný, byl u menšiny běloruské), menšiny bulharské

a menšiny LGBT (průměr činil 2,9, větší rozptyl odpovědí byl u menšiny LGBT), dále se jednalo s průměrem 2,6 o menšinu chorvatskou, německou a polskou, u ostatních menšin byl zjištěn průměr nižší než 2,5. Nejvíce pozitivní postoj byl zjištěn v případě menšiny slovenské ($r = 1,8$, $\sigma = 0,8$, $\text{Med}(x) = 1$, $\text{Mod}(x) = 1$).

Tabulka 3: Postoj policistů k menšinám

Odpovědi	Průměr	Směrodatná odchylka	Medián	Modus
Bulharská	2,9	0,6	3,0	3,0
Chorvatská	2,6	0,6	2,0	2,0
Maďarská	2,2	0,8	3,0	3,0
Německá	2,6	0,8	2,0	2,0
Polská	2,6	0,7	3,0	3,0
Romská	3,9	1,0	4,0	4,0
Rusínská	3,1	1,0	3,0	3,0
Řecká	2,4	0,6	3,0	3,0
Slovenská	1,8	0,8	1,0	1,0
Srbská	3,0	0,6	3,0	3,0
Ukrajinská	3,1	0,6	3,0	3,0
Vietnamská	2,3	0,7	2,0	2,0
Běloruská	3,0	0,7	3,0	3,0
LGBT	2,9	1,2	3,0	3,0

Zdroj: autor práce, 2022

Otázka č. 6. Uveďte prosím, co si myslíte o příslušnících vietnamské menšiny (jací jsou Vietnamci, jaké zkušenosti s nimi máte apod.):

Tabulka 4: Názory na příslušníky vietnamské menšiny

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Pracovní, snaživí	33	45,8 %
V pohodě, super	5	6,9 %
Vstřícní	11	15,2 %
Komunikativní	4	5,6 %
Zdatní obchodníci	14	19,6 %
Uzavření, komunita	26	36,1 %
Bez problémů	5	6,9 %
Přizpůsobiví	7	9,7 %
Neznalost češtiny	3	4,2 %
Drogová problematika a jiná kriminalita	10	13,9 %
Jiné	2	2,8 %

Zdroj: autor práce, 2022

Z tabulky 4 je patrné, že převažovaly kladné názory na příslušníky vietnamské menšiny. Celkem 33 (45,8 %) odpovědi se týkalo toho, že jsou Vietnamci pracovití, 26 (36,1 %) odpovědi vyjadřovalo, že jsou uzavření, mají svoji komunitu, což ovšem nebylo těmito respondenty hodnoceno záporně, podobně jako názor 14 (19,6 %) respondentů, že jsou Vietnamci podnikaví, jsou zdatnými obchodníky. Uváděná negativa se týkala drogové kriminality (výroba, prodej omamných a psychotropních látek), kterou zmínilo 10 (13,9 %) respondentů a též nedostatečné znalosti českého jazyka, což uvedli 3 (4,2 %) respondenti.

Některé odpovědi byly komplexnější. Jako příklad lze uvést dvě následující: „*Pozitivně vnímám jejich pracovitost a učenlivost. Obecně je dělím na ty, co se zde narodili a na ty, co sem přicestovali. Negativně vnímám jejich sociální strukturu a podílení se na výrobě drog. Špatně vnímám tržnici Sapa a její nepřehledné prostředí.*“ „*Pracovití, dodržují práv. předpisy a nařízení, komunikativní a vstřícní. V lidském měřítku pozitiva. Bohužel v profesním negativum z toho důvodu, že velké množství zainteresováno v drogové problematice (výroba, distribuce, získávání fin. prostředků)*“

Otázka č. 7. Uveďte prosím, co si myslíte o příslušnících romské menšiny (jací jsou Romové, jaké zkušenosti s nimi máte apod.):

Tabulka 5: Názory na příslušníky vietnamské menšiny

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Určitá část problémová	6	8,3 %
Většina problémová	9	12,5 %
Hluční, emotivní	2	2,8 %
Většinou normální	2	2,8 %
Nepřizpůsobiví	18	25,0 %
Nechtějí pracovat	39	40,2 %
Vypočítaví	27	37,5 %
Líní	13	18,1 %
Kriminalita	44	61,1 %
Nedá se jim věřit	15	20,8 %
Negativní zkušenosti	11	15,2 %
Důraz na rodinu, pohostinní	2	2,8 %
Dobří i špatní, jako jiné skupiny	5	6,9 %
Využívání dávek sociálního systému	9	12,5 %

Zdroj: autor práce, 2022

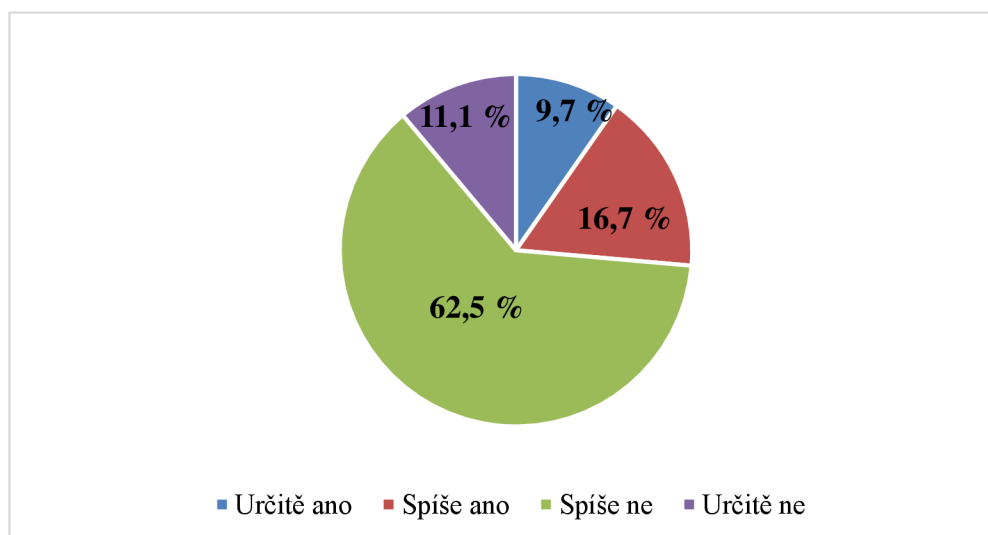

Na rozdíl od hodnocení příslušníků vietnamské menšiny v tomto případě převládaly negativní, až velmi negativní postoje, přičemž některé výroky nejsou vhodné k uvedení v bakalářské práci. Kladné odpovědi se týkaly důrazu na rodinu, pohostinnost (2, tj. 2,8 % odpovědí), 2 (2,8 %) respondenti také uvedli, že jsou Romové „většinou“ normální, celkem 5 (6,9 %) respondentů uvádělo, že mají příslušníci této menšiny pozitiva i negativa, přičemž dodávali, že tento stav je i u dalších menšin nebo majority. Převážně však byly Romové hodnoceni celkově (s generalizací) negativně, přičemž nejčastěji bylo uváděno, že je u této menšiny vysoká kriminalita (krádeže, násilná trestná činnost, mravnostní, drogová problematika), což uvedlo 44 (61,1 %) respondentů, dále bylo zmiňováno, že nechtějí pracovat (39, tj. 40,2 % respondentů).

Uvést lze tyto dvě odpovědi, které nebyly zatíženy stereotypním vnímáním až předsudky: „Znám slušné, vzdělané a pracovité Romy, kteří žijí v souladu se zákony a akceptují většinové hodnoty. Bohužel znám i členy romské komunity, kteří tvoří dno společnosti. Ale takové osoby znám i z řad jiných menšin či jako příslušníky majority.“ „Jak kdo. Ne každý je stejný. Většinou jsou normální.“

Otázka č. 8. Může podle Vás PČR přispět k tomu, aby se zlepšilo postavení menšin v české společnosti?

Graf 9: Vliv PČR na zlepšení postavení menšin

Zdroj: autor práce, 2022

Z výsledků uvedených v grafu 9 vyplývá, že se dle většiny respondentů (53, tj. 73,6 % respondentů) nemůže PČR přispět k tomu, aby se v ČR zlepšilo postavení menšin. Odpověď „určitě ano“ uvedlo 7 (9,7 %) respondentů, odpověď „spíše ano“ podalo 12 (16,7 %) respondentů.

Respondenti měli dále doplnit, proč dle jejich názoru může či nemůže PČR přispět k postavení menšin v ČR. Odpovědi jsou uvedeny v tabulce 6.

Tabulka 6: Důvody ne/možnosti PČR přispět k postavení menšin v ČR

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Úkol a činnosti PČR jsou jiné, omezené	57	79,2 %
Menšiny se musí snažit	19	26,4 %
Musí se snažit společnost	5	6,9 %
Částečně ano	4	5,6 %

Zdroj: autor práce, 2022

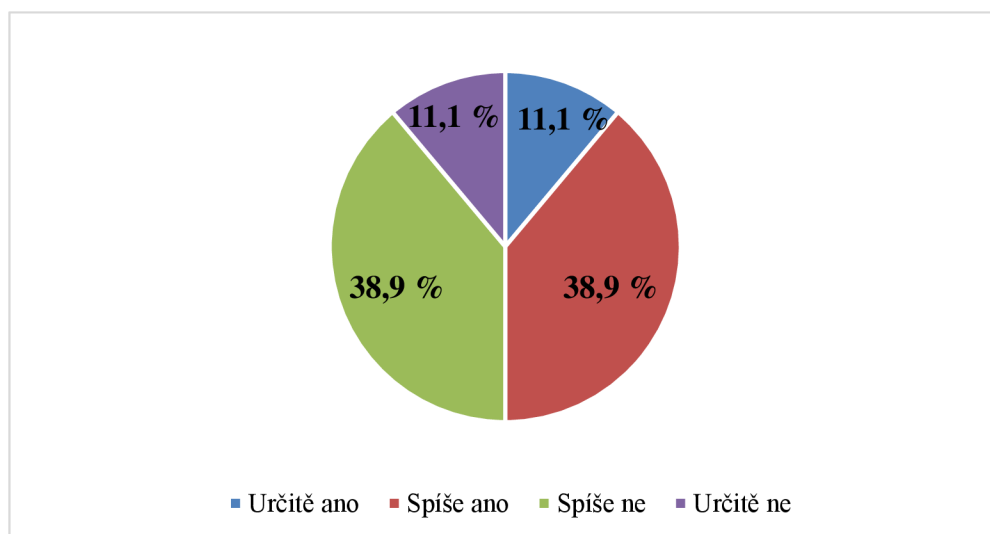
V tabulce 6 si lze povšimnout, většina respondentů, konkrétně 57 (79,2 %) respondentů, uváděla, že úkoly a činnosti PČR jsou odlišné – PČR je složkou represivní, nikoliv výchovnou. Za pozornost stojí, že podle 19 (26,4 %) respondentů se mají snažit menšiny – tento názor do určité míry reflektuje nadřazenost majority a neporozumění či nepřijetí myšlenky inkluze ve společnosti. Tomuto zjištění je věnováno více pozornosti v diskusi a v rámci doporučení pro praxi. Celkem 5 (6,9 %) respondentů odpovědělo, že se musí snažit společnost. Podle 4 (5,6 %) respondentů může PČR stav menšin v ČR ovlivnit, např. tím, že přijme do svých řad příslušníky menšin, nebo se zaměří na osvětu, prevenci.

Nelze neuvést výrok, který naopak myšlenku inkluze zcela vystihuje: „*Společnost by se neměla dělit na menšiny a většiny. Pravidla by měla být pro všechny stejná, stejně vymahatelná a se stejným přístupem k výhodám.*“

Otázka č. 9. Domníváte se, že mezi příslušníky PČR panují rasistické nebo xenofobní postoje?

Výsledky k této otázce jsou uvedeny v grafu 10. Přesná polovina respondentů se přiklonila ke kladným variantám odpovědí, další polovina k záporným. Odpověď „určitě ano“ uvedlo 8 (11,1 %) respondentů a stejný počet respondentů podal odpověď „určitě ne“.

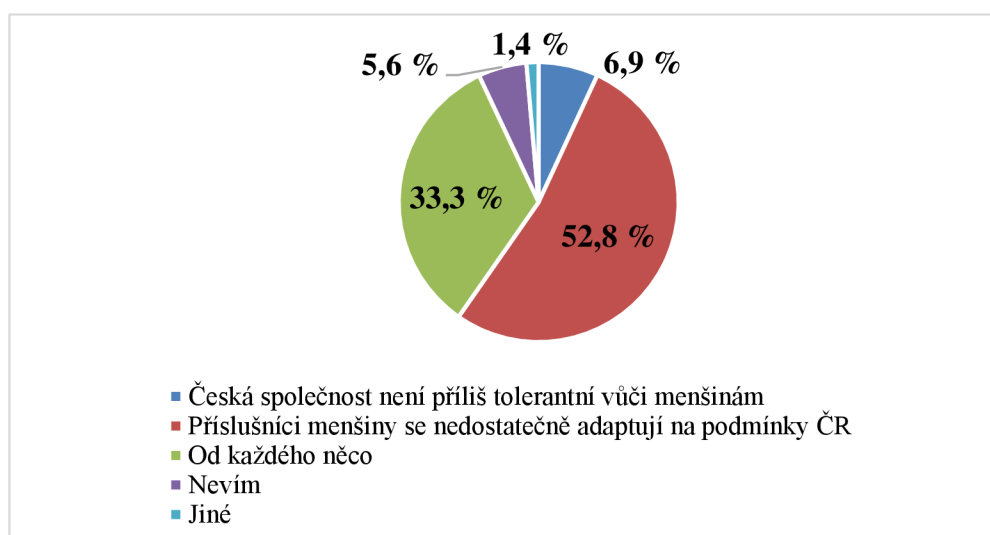
Graf 10: Rasistické a xenofobní postoje mezi příslušníky PČR

Zdroj: autor práce, 2022

Otázka č. 10. Pokud panuje nesoulad (negativní postoj, nenávisť, odmítání apod.) mezi většinovou společností a určitou menšinou, proč tomu tak podle Vás je?

Graf 11: Důvody nesouladu mezi majoritou a minoritou

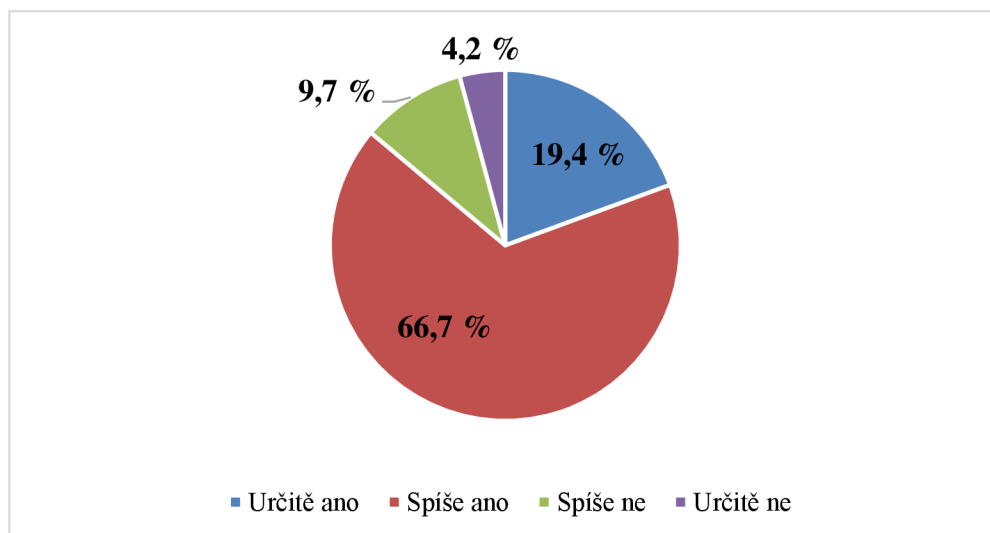
Zdroj: autor práce, 2022

Také v tomto případě převážil názor, že pokud panuje nesoulad mezi většinou společností a minoritou, chyba je v menšině, její nedostatečné adaptaci na podmínky života v ČR. Tuto odpověď zvolilo 38 (52,8 %) respondentů. Nedostatky na obou

stranách přiznalo 24 (33,3 %) respondentů. Vlastní odpověď se týkala negativního vyjádření vůči Romům.

Otázka č. 11. Chovají se podle Vás příslušníci PČR vůči menšinám vhodně (tj. bez předsudků, tak, jak jsou k tomu v rámci PČR vedeni)?

Graf 12: Chování příslušníků PČR k menšinám bez předsudků, vhodně

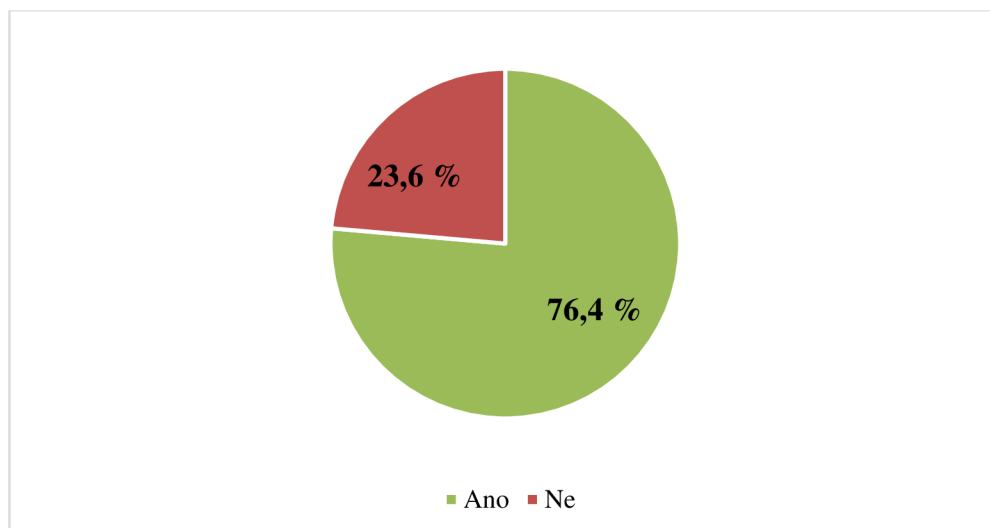

Zdroj: autor práce, 2022

Většina respondentů, konkrétně 62 (86,1 %) respondentů odpověděla, že se příslušníci PČR chovají k příslušníkům menšin vhodně, bez předsudků. Odpověď „určitě ne“ uvedli 3 (4,2 %) respondenti.

Otázka č. 12. Dostal/a jste se někdy v rámci výkonu své práce do konfliktu s příslušníkem nějaké menšiny? "

Výsledky jsou uvedeny v grafu 13. Celkem 55 (76,4 %) respondentů odpovědělo, že se někdy během výkonu své služby dostali do konfliktu s příslušníkem nějaké menšiny. Tito respondenti měli dále uvést, o jakou menšinu se jednalo. V tomto případě jsou výsledky uvedeny v tabulce 7.

Zdroj: autor práce, 2022

Tabulka 7: Vlastní zkušenost s menšinami

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Romové	68	94,4 %
Všechny uváděné v dotazníku	3	4,2 %
Ukrajinci	21	29,2 %
Bělorusi	1	1,4 %
Rusové	10	13,9 %
Vietnamci	11	15,2 %
Albánci	1	1,4 %
Slováci	2	2,8 %
Němci	5	6,9 %
Turkové	1	1,4 %
Transsexuál	1	1,4 %

Zdroj: autor práce, 2022

Z tabulky 7 vyplývá, že mají oslovení příslušníci PČR nejčastěji zkušenost s romskou menšinou (68, tj. 94,4 % respondentů), dále s ukrajinskou menšinou (21, tj. 29,2 % respondentů), další menšiny byly zmíněny v menší míře. Oproti výše uváděným menšinám byli navíc uváděni Albánci a Turci. Uvedeny byly i odpovědi *dagestánské* a *Sintové*, tyto odpovědi však byly přiřazeny k patřičným menšinám (ruská a romská).

Těchto 55 respondentů, kteří měli během výkonu služby u PČR konflikt s příslušníky menšiny, měli dále uvést, co bylo jeho obsahem. Výsledky jsou prezentovány v tabulce 8.

Tabulka 8: Obsah konfliktu

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Násilí	24	33,3 %
Vliv OPL	15	20,8 %
Majetková trestná činnost	7	9,7 %
Nerespektování zákona	9	12,5 %
Protiprávní jednání	17	23,6 %
Znásilnění	2	2,8 %
Bílý rasismus	11	15,2 %
Nevhodné chování	6	8,3 %
Nechci odpovídat	2	2,8 %
Jiné	2	2,8 %

Zdroj: autor práce, 2022

Jak je z tabulky 8 zřejmé, nejčastěji se jednalo o násilí (24, tj. 33,3 % odpovědi), dále byla uváděna obecná kategorie protiprávního jednání, kterou zmínilo 17 (23,6 %) respondentů.

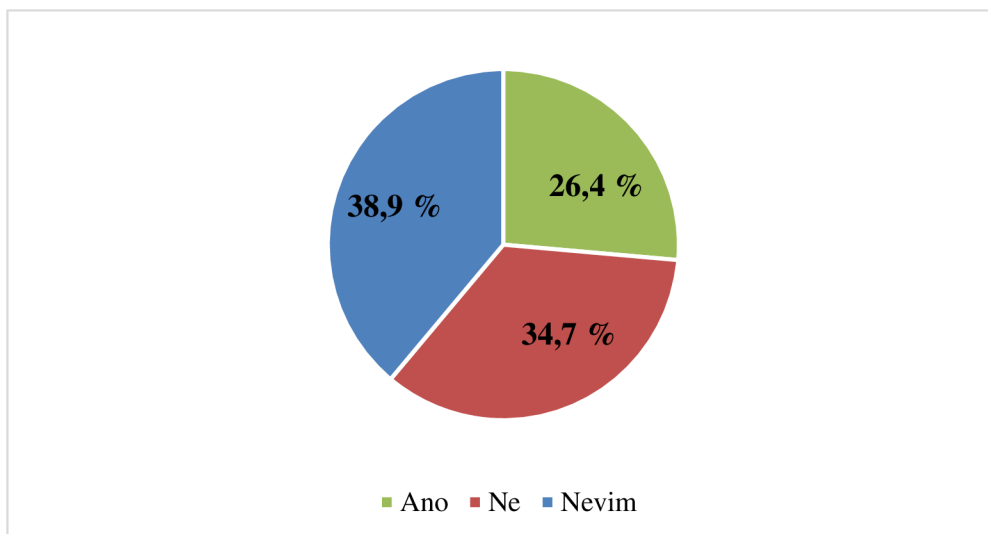
Dvě odpovědi, které nebylo možné přiřadit k žádnému z vytvořených trsů, byly následující: „*Poškozený cestovní pas vypráním. Pro následné podání žádosti o prodloužení pobytu v Česku pas neuznán.*“ „*Předmětem konfliktu bylo odebrání věci v souvislosti s trestnou činností těchto uvedených menšin.*“

Poslední doplňující otázkou bylo zjišťováno, jak byl konflikt řešen. V zásadě však všichni respondenti uváděli, že „*v mezích zákona*“. Některé odpovědi byly konkrétnější. Jednalo se např. o „*asertivní jednání*“, „*pokus o domluvu*“, „*donucovacími prostředky*“, „*Úplně stejně jako bych ho řešil s každým jiným.*“, „*Z autoritativního postavení, potřeba přivolání posil a hrozba sankce.*“

Otázka č. 13. Panuje v rámci PČR nulová tolerance rasismu a xenofobie u příslušníků PČR?

Výsledky jsou uvedeny v grafu 13. Jen 19 (26,4 %) respondentů uvedlo, že u PČR panuje nulová tolerance vůči rasismu a xenofobii. Zápornou odpověď podalo 25 (34,7 %) respondentů. Odpověď nedokázalo posoudit 28 (38,9 %) respondentů.

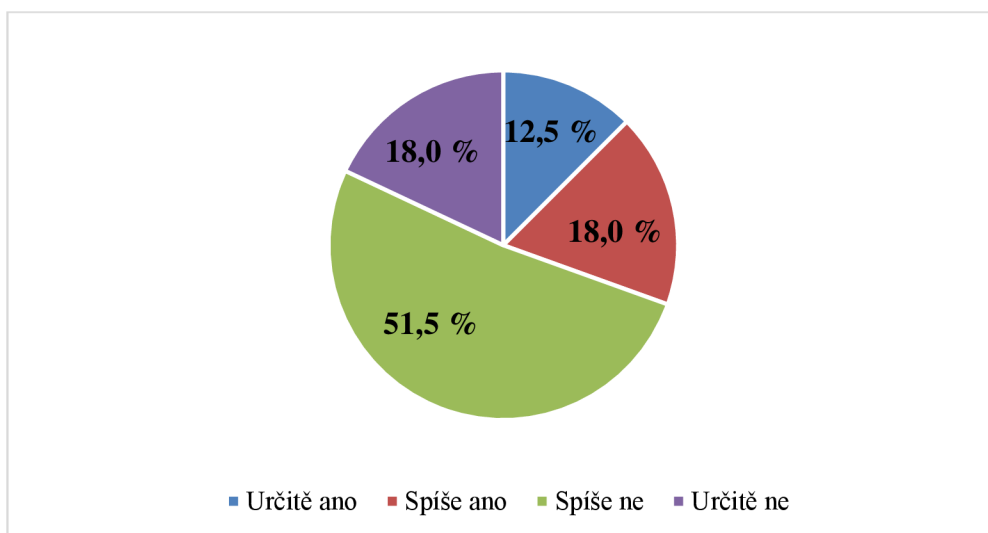
Graf 13: Nulová tolerance rasismu a xenofobie u PČR

Zdroj: autor práce, 2022

Otázka č. 14. Setkáváte se mezi příslušníky PČR s negativním chováním vůči homosexuálům nebo transgender osobám (posměšná označení, nadávky, odpor), a to jak ze strany příslušníků PČR k těmto lidem, nebo v rámci povídání si na toto téma mezi příslušníky PČR?

Graf 14: Negativní chování příslušníků PČR vůči LGBT menšině

Zdroj: autor práce, 2022

Zápornou odpověď podalo 50 (69,5 %) respondentů, odpověď „určitě ano“ uvedlo jen 9 (12,5 %) respondentů.

5 DISKUSE

V popsaném výzkumu byla věnována pozornost postojům příslušníků PČR z Karlovarského kraje k menšinám. **První výzkumná otázka VO1 byla ve znění: Jaké jsou znalosti příslušníků PČR v problematice menšin?**

Interkulturní znalosti jsou považovány u policistů za klíčový prvek v rámci práce policistů ve vztahu k menšinám.⁴⁹ Z výzkumu však vyplynulo, že znalosti oslovených 72 policistů z Karlovarského kraje dle jejich subjektivního hodnocení nejsou příliš dobré. Nejlepší znalosti udávali respondenti v případě menšiny romské, slovenské a vietnamské, přičemž jak bylo zjištěno dále v rámci výzkumu, jedná se o menšiny, s nimiž oslovení policisté přicházejí nejčastěji do styku. Tyto výsledky vedou k předpokladu, že se znalosti oslovených policistů vytvářejí spíše na základě jejich vlastní zkušenosti, což také bylo potvrzeno. Jen pětina respondentů uváděla, že je vzdělávána v problematice menšin, přičemž pokud tedy ke vzdělávání dochází, jedná se o vzdělávání nahodilé, dle potřeby, což pochopitelně není optimální praxí.

Aby respondenti měli alespoň nějaké informace o menšinách, hledají si sami informace, a to na internetu, v podobě ne odborných zdrojů, což pochopitelně není vhodnou praxí. Tímto způsobem lze získat i různé dezinformace, formovat si nevhodným způsobem postoj k menšinám. Jen necelá čtvrtina respondentů uvedla, že mají příslušníci PČR dostatečné znalosti o menšinách.

Jak je tedy zřejmé z výsledků vztahujících se k výzkumné otázce VO1, znalosti příslušníků PČR v oblasti menšin jsou nízké, založeny jsou zejména na osobní zkušenosti nebo vlastnímu vyhledávání informací o menšinách, což není vhodnou praxí.

Druhá výzkumná otázka VO2 byla formulována následovně: Jak příslušníci PČR vnímají a prožívají menšiny v ČR?

Podobně jako nelze při postojích o menšinách užívat generalizaci, nelze pochopitelně ani konstatovat, že příslušníci PČR vnímají a prožívají menšiny, resp. některé menšiny, silně negativně. Ovšem dílčí výsledky tomuto napovídají.

---

⁴⁹ PČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] Praha: 2018, s. 17 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prodlouzeni-platnosti-strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020/>

Silně negativní postoj byl zjištěn v případě romské menšiny. Danics a Strnad v souvislosti s tím zmiňují termín *anticikanismus*, tedy jev chápaný jako specifická forma rasismu, která je založena na historické zkušenosti s diskriminací Romů, vycházející zejména z životního stylu a etnického původu Romů.⁵⁰ Respondenty bylo nejčastěji uváděno směrem k příslušníkům romské menšiny, že se jedná o osoby, které nechtějí pracovat, vyznačují se vysokou kriminalitou, jsou vypočítaví a „nepřizpůsobiví“. Ovšem příslušníci vietnamské menšiny byli popisováni jako pracovití, byt' uzavření. V zásadě dokázali respondenti uvádět klady i zápory obou menšin, převažující negativní a velmi odmítavý postoj k Romům byl zdůvodňován negativní zkušeností s nimi, byt' se někteří oslovení policisté vyjadřovali neutrálně a konstatovali, že i u jiných menšin lze nalézt negativa, na Romy je zapotřebí nahlížet bez nebezpečné generalizace.

Na tomto místě je důležité vrátit se k výroku více než pětiny respondentů, že by se měly snažit menšiny, aby jejich fungování ve většinové společnosti bylo neproblematické. To však není v souladu s principy inkluze. Jak uvádí Šámalová, inkluze sice nahlíží na menšiny, resp. všechny jedince, jako osoby odlišné, ovšem tuto diverzitu hodnotí kladně, neboť může být obohacením jak pro většinovou, tak i pro menšinovou část populace.⁵¹

Je zapotřebí uvědomit si, že od smýšlení typu *my-oni* je velmi blízko k nacionalismu, konkrétně konzervativnímu nacionalismu, který dle Danicse usiluje o „shodu etnické a politické jednotky, tj. národa a státu. Dochází pak k odmítání cizích etnik, který může mít v krajní poloze podobu genocidy.“⁵²

---

⁵⁰ DANICS, Š. a S. STRNAD. Mezinárodní zkušenosti s menšinovou problematikou. In: SCHEU, H. Ch. et al. *Vzdělávání v oblasti interkulturních kompetencí a menšinových specifík. Metodická příručka* [online] Praha: Policejní akademie ČR v Praze, 2020, s. 52 [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/katedry/kvp/prirucka.pdf>

⁵¹ ŠÁMALOVÁ, K. *Šance na dosažení vysokoškolského vzdělání v populaci osob se zdravotním postižením*. Praha: Karolinum, 2016, s. 67. ISBN 978-80-246-3469-2.

⁵² DANICS, Š. Pravicové populistické strany a radikalizace společnosti. In: UŠIAK, J. a D. KOLLÁR (eds.). *Bezpečnostné Fórum 2019. Zborník vedeckých príspevkov*. Banská Bystrica: Interpolis, 2019, s. 40. ISBN 978-80-972673-9-1.

Podle oslovených respondentů nemá PČR možnost ovlivnit postoj menšinách v ČR, což ovšem dle *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*⁵³ není pravdou. Policisté by měli v této oblasti působit preventivně, měly by být rozvíjeny dobré vztahy s menšinami (k menšinám), měli by předcházet konfliktům. Podle oslovených respondentů však PČR nemá možnost ovlivnit postavení menšin v ČR, což oslovení policisté spojovali s tím, že činnosti a funkce PČR nejsou výchovné, ale represivní. Jak je však zřejmé i z uvedené *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*, prevenci by se měli policisté věnovat, přičemž prevenci je možné vnímat jako výchovnou funkci. Navíc jeden z respondentů zdůrazňoval, že je vhodným krokem přijímat do řad policistů také příslušníky menšin.

Třetí výzkumná otázka VO3 zněla: Jak se chovají příslušníci PČR k členům menšin?

Podle poloviny respondentů zaujímají policisté, resp. polovina z nich, rasistické a xenofobní postoje, což se však dle většiny respondentů neodráží v jejich chování vůči postojům. Podle respondentů je s příslušníky menšin zacházeno v intencích zákona. Ovšem jen přibližně pětina respondentů uvedla, že v PČR panuje nulová tolerance rasismu a xenofobie, což tedy vede k domněnce, že se policisté nechovají vždy k menšinám vhodně, byť se domnívají, že ano. Jak bylo zmiňováno, na základě zjištěných výsledků lze formulovat následující doporučení pro praxi.

5.1 Doporučení pro praxi

Posílit vzdělávání v oblasti menšin:

- posílit frekvenci a obsah vzdělávání: vzdělávání v problematice menšin by mělo být záležitostí pravidelnou, což dosud dle respondentů není. Pokud je problémem nedostatek času a financí na vzdělávání policistů, je alespoň možné v rámci porad s vedením zabývat se tímto tématem, předávat si zkušenosti, referovat o nových poznacích ze strany vedoucího. Zároveň lze doporučit zaslání oběžníku policistům jednou ročně, v němž nebude referováno pouze

---

⁵³ PČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] Praha: 2018, s. 5 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prodlouzeni-platnosti-strategie-pro-praci-police-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020/>

o tom, jaké vzdělávání bylo v rámci celé organizace PČR na toto téma realizováno, ale též bude podán stručný obsah předaných poznatků;

- zaměřit se na edukaci v oblasti inkluze: je problematičké chtít po policistech, aby snižovali své negativní postoje vůči některým menšinám, zejména tedy Romům, jestliže nerozumí principu inkluze. Je chybným názorem, že by se menšiny měly přizpůsobovat menšinám. Naopak, je nutné, aby obě strany (majorita a minorita) hledaly způsob, jak si vzájemně porozumět a nalézt konsensus v hlavních tématech v oblasti přístupu k menšinám ze strany majority.

Zabývat se současnými postoji k menšinám ze strany příslušníků PČR:

- reflexe zkušeností s menšinami: lze velmi kladně hodnotit skutečnost, že se respondenti nebáli otevřenosti a uváděli své negativní zkušenosti či postoje k příslušníkům menšin, zejména tedy Romům. Je však důležité pracovat i s tím, na jakém základě se tyto postoje utvářejí a vést policisty též k tomu, aby si vedle sebe pomyslně postavili policisté klady a zápory Romů, usilovali o více různorodý pohled na tuto menšinu;
- podpora přijímání příslušníků menšin do řad PČR: názor jednoho z respondentů, že je žádoucí přijímat k PČR i příslušníky menšin, lze zcela jistě podpořit. Jedná se o příklad dobré praxe, který může vést nejen k tomu, že selepší postoj policistů k menšinám (resp. respondentů, kteří se zúčastnili tohoto výzkumu), ale též že selepší postoj většina k majority.

ZÁVĚR

Cílem předložené práce je analýza přístupů PČR k problematice menšin a odborného školení a zmapování zkušenosti z práce policistů s romskou menšinou a vietnamskou menšinou v rámci Karlovarského kraje. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké postoje zaujímají příslušníci PČR Karlovarského kraje k menšinám. Dílčím cílem je vytvořit soubor doporučení, zaměřený na zlepšení postojů příslušníků PČR Karlovarského kraje k menšinám, zejména menšině vietnamské a romské.

Tyto cíle lze považovat za naplněné. Nejprve byly v teoretické části práce přiblíženy hlavní pojmy užívané v práci, pozornost však byla věnována především tématu postojů příslušníků PČR k menšinám. Charakterizovány byly oficiálně uznané menšiny v ČR, přičemž popsána byla i LGBT menšina.

Na teoretická východiska bylo navázáno popisem vlastního výzkumného šetření, které se zúčastnilo formou dotazníkového šetření 72 policistů z Karlovarského kraje. Očekávan byl větší návrat dotazníku 48 % návratností, tedy i z tohoto důvodu, ale též z důvodu nereprezentativního výzkumného souboru nelze zjištění výzkumu generalizovat, což je hlavní limit výzkumu.

Přesto však lze považovat zjištěné výsledky za cennou sondu do postoje policistů k menšinám. V rámci doporučení bylo zdůrazněno, že se musí vzdělávání v PČR na toto téma soustředit, přičemž nezbytné je vysvětlovat policistům také obecné principy inkluze. Vzdělávání by nemělo být nahodilé a mělo by se týkat všech policistů.

Hlavním přínosem práce je poukázání na skutečnost, že mezi policisty ČR existují negativní postoje vůči menšinám, přičemž oslovení policisté neměli tendenci své negativní postoje příliš skrývat. Není vůbec snadné přiznat veřejně, kolegovi, že je daný policista do jisté míry nadřazen příslušníkům menšin, resp. takto se vnímá. Naopak, popírání této skutečnosti by mohlo vést k tomu, že budou rasismus a xenofobie v PČR narůstat, ovšem skrytě.

Za pozornost stojí, že se policisté nedomnívají, že svým jednáním mohou změnit postoj veřejnosti k menšinám. S tímto názorem není nutné ztotožnit se. Policisté jsou těmi, kdo mají nad příslušníky menšin značnou moc. Ta nemusí být využita pouze k represí, ale též např. osvětě. I tato práce si kladla za cíl zlepšit postavení menšin v ČR.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BAČUVČÍK, R. a L. HARANTOVÁ. *Sociální marketingové kampaně v Česku III: Lidská práva*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2017. ISBN 978-80-87500-88-0.

BEŇOVÁ, K. a kol. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. ISBN 978-80-87041-33-8.

BEDNAŘÍK, P. a kol. *Menšiny kolem nás*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2020. ISBN 978-80-7285-249-9.

DANICS, Š. Pravicové populistické strany a radikalizace společnosti. In: UŠIAK, J. a D. KOLLÁR (eds.). *Bezpečnostné Fórum 2019. Zborník vedeckých príspevkov*. Banská Bystrica: Interpolis, 2019, s. 37-44. ISBN 978-80-972673-9-1.

DANICS, Š. a T. KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. . ISBN 978-80-7251-286-7.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.

HIRT, T. (ed.). *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011. ISBN 978-80-7312-063-4.

KLÍPA, O. *Majstr a Malgorzata: Polky v továrnách ČSSR*. Praha: Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4844-6.

MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

ŠÁMALOVÁ, K. *Šance na dosažení vysokoškolského vzdělání v populaci osob se zdravotním postižením*. Praha: Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3469-2.

ŠUGÁR, J. a L. JAKUBCOVÁ. *Bezpečnostní aspekty vybraných negativních sociálních jevů v názorech policistů ČR*. Zlín: VeRBuM, 2013. ISBN 978-80-87500-41-5.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BHAVNANI, R., H. S. MIRZA and V. MEETOO. *Tackling the Roots of Racism: Lessons for Success*. Bristol: The Policy Press, 2005. ISBN 1-86134-774-X.

HORWITZ, L. A. and Ch. CATHERWOOD. *Encyclopedia of War Crimes and Genocide*. New York: Facts of File, 2006. ISBN 0-8160-6001-0.

LIÉGEOIS, J.-P. 2007. Strasbourg: Council of Europe, 2007. ISBN 978-92-871-6051-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

BALÁKOVÁ, I. *Členové českolipské mongolské komunity navštívili policisty*. [online] 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/clenove-ceskolipske-mongolske-komunity-navstivili-policisty.aspx>

BUDILOVÁ, L. a T. HIRT (eds.). *Policista v multikulturním prostředí: Informační manuál pro Policii ČR*. [online] Praha: Varianty, Člověk v tísni, 2005 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/OBaKR/policista_multikulti.pdf

CÍSAŘ, O. a K. VRÁBLÍKOVÁ. *LGBT aktivismus v České republice: historie, organizace a aktivisté*. [online] Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: https://cz.boell.org/sites/default/files/studie_lgbt_v_cr.pdf

ČESKO. *Čtvrtá periodická zpráva o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin podle článku 25 odstavce 2 této Úmluvy* [online] n. d. [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.kraj-jihocesky.cz/ku_file/96072/0

ČESKO V DATECH. *Cizinci v Česku*. [online] © 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/129-cizinci-v-cesku/>

ČTK. *Zpráva o stavu romské menšiny: V Česku bylo loni podle odhadů 830 ghett se 127 tisíci obyvatel* [online] 2019 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zprava-v-cesku-bylo-loni-podle-odhadu-830-ghett-se-127-tisici-obyvateli_1910121847_miz

DANICS, Š. a S. STRNAD. Mezinárodní zkušenosti s menšinovou problematikou. In: SCHEU, H. Ch. et al. *Vzdělávání v oblasti interkulturních kompetencí a menšinových specifík. Metodická příručka* [online] Praha: Policejní akademie ČR v Praze, 2020, s. 51-62 [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <http://www.polac.cz/katedry/kvp/prirucka.pdf>

Doporučení rady Evropy o opatřeních pro boj s diskriminací z důvodu sexuální orientace nebo genderové identity. [online] Praha: Vláda ČR, 2010 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rlp/sexualni-mensiny/pracovni-skupina-pro-otazky-sexualnich-mensin-24225/>

FRA. *Strach, izolace a diskriminace jsou pro LGBT komunitu v Evropě běžné*. [online] 2017 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/pr-lgbt-survey-fear-isolation-common_cs.pdf

HNÍZDIL, Z. *Konference řešila problematiku menšin*. [online] 2016 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/regiony/konference-resila-problematiku-mensin-20161202.html>

JIRIČKA, J. a M. ŽILKOVÁ. *Česko má nové oficiální národnostní menšiny. Vietnamce a Bělorusy*. [online]. 2013 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vietnamci-oficialni-narodnostni-mensinou.A130703_133019_domaci_jj

KALINOVÁ, M. *Národnostní (etnické) menšiny v EU*. [online] 24. 4. 2020 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/all/linksdossier/nrodnostn-etnick-meniny-v-eu/>

KOŘINEK, R. *Nejpočetnější komunitu cizinců tvoří v Karlovarském kraji Vietnamci*. [online] 2020 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://karlovarska.drba.cz/z-kraje/1693-nejpocetnejsi-komunitu-cizincu-tvori-v-karlovarskem-kraji-vietnamci.html>

KOVÁČOVÁ, R. *Kraj lázní a vyloučených lokalit: Jak se žije Romům na Karlovarsku*. [online] 2017 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/romano-vodi/kraj-lazni-a-vyloucenych-lokalit-jak-se-zije-romum-na-karlovarsku>

KRAUSOVÁ, T. *Národnostní struktura obyvatel*. [online] Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: ČESKO V DATECH. *Cizinci v Česku*. [online] © 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551765/170223-14.pdf>

MÍŠEK, M. *Policejní kontroly v Evropě: jak velkou roli hraje rasa a etnikum?* [online] 2021 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://www.centrumlidskaprava.cz/policejni-kontroly-v-evrope-jak-velkou-rolu-hraje-rasa-etnikum>

PČR. *Prodloužení platnosti Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám*. [online] 2021 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://prevencekriminality.cz/prodlouzeni-platnosti-strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020/>

PČR a KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE. *Hlavní úkoly styčných důstojníků pro menšiny a koordinátora pro romské záležitosti, národnostní menšiny a integraci cizinců*. [online] 2017 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2017/01/hlavnimi-ukoly-stycnych-dustojniku-pro-mensiny-a-koordinatora-pro-romske-zalezitosti-narodnostni-mensiny-a-integraci-cizincu/>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zpráva o činnosti styčných důstojníků pro menšiny a jejich pracovních skupin za 2. pololetí roku 2012* [online] 2013 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-cinnosti-stycnych-dustojniku-pro-mensiny-pdf.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] Praha, 2018 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-pro-praci-policie-cr-ve-vztahu-k-mensinam-do-roku-2020.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Akční plán Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám do roku 2020*. [online] n. d. [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/akcni-plan-sppm-do-roku-2020-pdf.aspx>

RAMBOUSKOVÁ, B. *Má smysl vyplňovat dlouhé dotazníky? Výzkumy zaměřené na LGBT+ lidi konečně přinesly důležité poznatky a pomáhají měnit společnost*. [online] 2021 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/lide-zivot/17392-ma-smysl-vyplnovat-dlouhe-dotazniky-vyzkumy-zamerene-na-lgbt-lidi-konecne-prinesly-dulezite-poznatky-a-pomahaji-menit-spolecnost>

SEKRETARIÁT RÁMCOVÉ ÚMLUVY O OCHRANĚ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN. *Páté stanovisko k České republice*. [online]. Rada Evropy, 2021 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/5th-op-czech-republic-summary-in-cz/1680a3c71a>

ŠABATOVÁ, A. *Být LGBT+ v Česku. Zkušenosti LGBT+ lidí s předsudky, diskriminací, obtěžováním a násilím z nenávisťi*. [online] 2019 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/uploads-import/DISKRIMINACE/Vyzkum/Vyzkum-LGBT.pdf>

VACEK, P. *Že prý jsme 4% menšina? Tak to už dávno neplatí!* [online] 2014 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.lui.cz/co-se-deje/item/2918-ze-pry-jsme-4-mensina-tak-to-uz-davno-neplati-homosexualu-je-ve-spolecnosti-mnohem-vice-nez-se-kdy-myslelo>

VLÁDA ČR. *Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2020* [online] 2019 [cit. 2021-12-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/Zprava-o-stavu-romske-mensiny-2020.pdf>

VLÁDA ČR. *Romská národnostní menšina*. [online] 2020 [cit. 2021-12-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/romska-narodnostni-mensina-16149/>

Ostatní zdroje

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, s. 6461-6464. ISSN 1211-1244. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EC	Evropské společenství (European Community)
EU	Evropská unie
EUMC	Evropské monitorovací centrum rasismu a xenofobie (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia)
FRA	Agentura Evropské unie pro základní práva
LGBT	Lesby, gaye, bisexuály a transgender osoby
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie České republiky
Sb.	Sbírka
SOHO	Sdružení organizací homosexuálních občanů
VO	Výzkumná otázka

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Hodnocení znalostí o menšínách	34
Tabulka 2: Zdroj informací o menšínách	37
Tabulka 3: Postoj policistů k menšinám	39
Tabulka 4: Názory na příslušníky vietnamské menšiny	39
Tabulka 5: Názory na příslušníky vietnamské menšiny	40
Tabulka 6: Důvody ne/možnosti PČR přispět k postavení menšin v ČR	42
Tabulka 7: Vlastní zkušenost s menšinami	45
Tabulka 8: Obsah konfliktu	46

Seznam grafů

Graf 1: Věk respondentů	30
Graf 2: Jednotka, u které respondenti slouží	31
Graf 3: Délka působení u PČR	32
Graf 4: Kontakt s příslušníky PČR s menšinami	32
Graf 5: Vzdělávání v problematice menšin v PČR	35
Graf 6: Četnost vzdělávání v problematice menšin v PČR	36
Graf 7: Hodnocení kvality vzdělávání	36
Graf 8: Hodnocení znalostí policistů o menšínách jako dostatečných	38

Graf 9: Vliv PČR na zlepšení postavení menšin	41
Graf 10: Rasistické a xenofobní postoje mezi příslušníky PČR	43
Graf 11: Důvody nesouladu mezi majoritou a minoritou	43
Graf 12: Chování příslušníků PČR k menšinám bez předsudků, vhodně	44
Graf 13: Nulová tolerance rasismu a xenofobie u PČR	47
Graf 14: Negativní chování příslušníků PČR vůči LGBT menšině	47

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
-----------------------------------	----------

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Jaroslav Skokov a jsem studentem Univerzity Jana Amose Komenského Praha.

Prosím Vás touto cestou o vyplnění dotazníku zaměřeného na postoje příslušníků PČR (Policie České republiky) vůči menšinám v ČR (České republice). Výzkum je součástí bakalářské práce na toto téma.

Vaše anonymita bude zachována, v práci bude pouze uvedeno, v jakém kraji výzkum probíhal.

Instrukce k vyplnění dotazníku: není-li uvedeno jinak, prosím uveďte u každé otázky vždy jen jednu odpověď. Jste-li požádán/a o její doplnění, napište prosím, co Vás k tématu napadá.

Velmi děkuji za Váš čas a ochotu!

1. V uvedené tabulce prosím ohodnoťte na stupnici 1-5, kde 1 = vynikající, 5 = nedostatečné (tj. podobně jako ve škole) znalosti týkající se vybraných menšin (tedy jak jste informován/a o konkrétních menšinách, jejich specifikách apod.):

Druhy menšin	1	2	3	4	5
Bulharská					
Chorvatská					
Maďarská					
Německá					
Polská					
Romská					
Rusínská					
Řecká					
Slovenská					
Srbská					
Ukrajinská					
Vietnamská					
Běloruská					
LGBT (gayové, lesby, bisexuálové, transgender lidé)					

2. Jste v rámci PČR vzděláván/a v problematice menšin?

- a) ano
- b) ne

Pokud jste odpověděl/a „ano“, prosím doplňte, jak často jste v této problematice vzděláván/a:

- a) několikrát do roka
- b) jednou ročně
- c) jednou za dva roky
- d) méně než jednou za dva roky (prosím uveďte, jak často) .....
- e) nahodile, když je potřeba

A dále prosím doplňte, jak toto vzdělávání hodnotíte, ve smyslu užitečnosti pro Vaši práci:

- a) velmi dobré
- b) spíše dobré
- c) spíše špatné
- d) velmi špatné

Pokud toto vzdělávání hodnotíte jako „spíše špatné“ nebo „velmi špatné“, prosím doplňte, co by se mělo zlepšit, proč toto vzdělávání hodnotíte tímto způsobem:

.....
.....
.....
.....

3. Odkud získáváte informace o menšinách? Uveďte prosím všechny možnosti, které se Vás týkají:

- a) od zaměstnavatele, tj. PČR
- b) od svých kolegů, kolegyně
- c) z odborné literatury
- d) z internetu (neodborné zdroje)
- e) přímo z kontaktu s příslušníky menšin
- f) ze vzdělávání, které absolvuji z mého osobního zájmu ve volném čase, formou přednášek, kurzů apod.
- g) nezískávám žádné informace o menšinách

h) jiné (uveďte prosím) .....

4. Myslíte si, že mají příslušníci PČR dostatečné znalosti o menšinách, tedy všechny potřebné, které následně využijí nebo mohou využít ve své práci?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

5. Nyní prosím opět označte svůj postoj k menšinám, tentokrát ve smyslu pozitivního nebo negativního postoje vůči vybraným menšinám, kde 1 = maximálně pozitivní, vstřícný, 5 = maximálně negativní, odmítavý:

Druhy menšin	1	2	3	4	5
Bulharská					
Chorvatská					
Maďarská					
Německá					
Polská					
Romská					
Rusínská					
Řecká					
Slovenská					
Srbská					
Ukrajinská					
Vietnamská					
Běloruská					
LGBT (gayové, lesby, bisexuálové, transgender lidé)					

6. Uveďte prosím, co si myslíte o příslušnících vietnamské menšiny (jací jsou Vietnamci, jaké zkušenosti s nimi máte apod.):

.....

.....

.....

.....

7. Uveďte prosím, co si myslíte o příslušnících romské menšiny (jací jsou Romové, jaké zkušenosti s nimi máte apod.):

.....
.....
.....
.....

8. Může podle Vás PČR přispět k tomu, aby se zlepšilo postavení menšin v české společnosti?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

Svoji odpověď prosím doplňte (proč PČR může, nebo nemůže přispět k postavení menšin v ČR):

.....
.....
.....
.....

9. Domníváte se, že mezi příslušníky PČR panují rasistické nebo xenofobní postoje?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

10. Pokud panuje nesoulad (negativní postoj, nenávisť, odmítání apod.) mezi většinovou společností a určitou menšinou, proč tomu tak podle Vás je?

- a) česká společnost není příliš tolerantní vůči menšinám
- b) příslušníci menšiny se nedostatečně adaptují na podmínky ČR, kulturu české společnosti
- c) od každého něco, na obou stranách panuje určitý odstup vůči druhé straně
- d) nevím

e) jiné (uveďte prosím) .....

11. Chovají se podle Vás příslušníci PČR vůči menšinám vhodně (tj. bez předsudků, tak, jak jsou k tomu v rámci PČR vedeni)?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

12. Dostal/a jste se někdy v rámci výkonu své práce do konfliktu s příslušníkem nějaké menšiny?

- a) ano
- b) ne

Pokud jste odpověděl/a „ano“, prosím uveďte, o jakou menšinu se jednalo: .....

Dále prosím napište, co bylo předmětem konfliktu, jak konflikt vznikl:

.....
.....
.....
.....

A též jak jste tento konflikt řešil/a:

.....
.....
.....
.....

13. Panuje v rámci PČR nulová tolerance rasismu a xenofobie u příslušníků PČR?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

14. Setkáváte se mezi příslušníky PČR s negativním chováním vůči homosexuálům nebo transgender osobám (posměšná označení, nadávky, odpor), a to jak ze strany příslušníků PČR k těmto lidem, nebo v rámci povídání si na toto téma mezi příslušníky PČR?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne

Je něco, co byste k tématu postojů příslušníků PČR vůči menšinám doplnil/a?

.....

.....

.....

.....

Jaké je Vaše pohlaví?

- a) žena
- b) muž

Jaký je Váš věk?

- a) 18-29 let
- b) 30-39 let
- c) 40-49 let
- d) 50-59 let
- e) 60 a více let

U jaké jednotky PČR sloužíte?

- a) pořádková
- b) dopravní
- c) cizinecká
- d) kriminální

Jak dlouho sloužíte u PČR?

- a) méně než 1 rok
- b) 1-3 roky

- c) 4-7 let
- d) 8-11 let
- e) 12-15 let
- f) 16-20 let
- g) 25 a více let

Setkáváte se během výkonu své práce s příslušníky menšin?

- a) ano, denně
- b) ano, několikrát do týdne
- c) ano, několikrát do měsíce
- d) ano, ale spíše výjimečně
- e) ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jaroslav Skokov

Obor: Andragogika

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Policisté a problematika menšin v ČR

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh: 45

Celkový počet stran příloh: 7

Počet titulů českých použitých zdrojů: 12

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 3

Počet internetových zdrojů: 27

Vedoucí práce: Doc. Ing. Štefan Danics, PhD.